

Od 1. nov. dalje naročnina mesečno 80 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Uredništvo: Kopitarjeva ul. 6/III. Tel. 40-01 do 40-05

SCLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Cek. rač.: Ljubljana št. 10.650 za naročnino in št. 10.349 za inserate. Uprava: Kopitarjeva ulica 6 Tel. 40-01 do 40-05 Podruž.: Maribor, Celje, Ptuj, Jesenice, Kranj, Novo mesto, Trbovlje.

Obisk grofa Csakyja

Obisk madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja, ki se je danes pripeljal v Belgrad na važne politične razgovore, ki se utegnejo zaključiti s prijateljskim dogovorom v kakršni koli obliki in obsegu, ni presenetil nikogar, ki ve, da se mednarodni odnosi ravno predvsem po realnih vidikih in koristih in ki je zaslecoval od leta 1938 naprej čedalje bolj konkretno obrisujejo se zblizevanje med Madžarsko in Jugoslavijo.

Država Sv. Štefana, ki se je po svoji izredni vztrajnosti v tisočletnih borbah in težavah sredi velike skupine evropskih narodov in trenja velesil na tem prostoru mogla obdržati in je v Podonavju skozi vsa stoletja imela važno vlogo, je že po sebi bila čeprav mala, pa vedno zelo vpoštevana sila. Tega svojega zgodovinskega pomena tudi v najbolj kritičnih dobah, ki so jo večkrat hudo prizadele, ni izgubila in danes, ko je Podonavje v zvezi z Balkanom torišče, kjer se križajo najrazličnejše koristi in težnje, ene v to, druge v nasprotno stran, je Madžarska posebno močno stopila v ospredje. Položaj, ki ga je na tem prostoru ustvarila sedanja vojska med dvema skupinama velesil, je pokazal, da imata Madžarska in Jugoslavija močne skupne koristi, kar so trezno misleči in daljnovidni državniki na obeh straneh spoznali ali vsaj instinktivno čutili, še preden se je tekma dveh taborov za prevlado v Evropi razbesnela in krvav vihar. V zadnjem času pa se razvijajo politične in strateške razmere v svetovnem sporu čedalje bolj v smer, ki svetuje prijateljstvo in sodelovanje med madžarsko in našo državo na trdnjeh podlagi kakor doslej. Grof Csaky je to pred dnevi močno poudaril v govoru pred budimpeštanskim parlamentom, v katerem je tudi napovedal svoj obisk v Belgradu.

Ta obisk ocenjuje svetovni nevtralni tisk povsem pravilno, da ni nič več in nič manj kot izraz in volja ter potreba trdnega prijateljstva in neke skupne usmeritve politike obeh držav, kolikor je potrebno in ustreza prvenstvenemu cilju, ki ga imata Madžarska in Jugoslavija, to je, da se ohrani na Balkanu, kolikor ga ni zajel vojni požar, mir s vsemi sredstvi, ki so na diplomatskem torišču na razpolago. Ta volja nima ovire v dejstvu, da Jugoslavija je in ostane v sporu, ki se na raznih bojiščih odigrava med Anglijo in osjo Rim—Berlin, slejkoprej nevtralna in politike tega svojega nepristranskega, neodvisnega stališča ne bo izpremenila, Madžarska pa je priključena osi kot zaveznica v polnem pomenu. To pa zato ne predstavlja nobene prepreke, ker je tudi največja korist tako imenovanih avtoritarnih velesil, da se dogodki, ki se odigravajo na od vojne zajetjem balkanskem torišču, ne razširijo na druge države polotoka. Ta težnja je poleg pakta večnega prijateljstva z Jugoslavijo bila odločilnega pomena tudi za zadržanje Bolgarije, ki se je odločila za nadaljevanje nevtralne politike, in je tudi narekovala željo po čim prijaznejših odnosih med Bolgarijo in Turčijo, ki sta se bili še nedavno zelo oddaljili druga od druge. Zato je samo pozdraviti, da se je tudi Madžarska, čije politiko v tem pogledu odobravata njeni zaveznici v berlinskem paktu, odločila, da svojim prijateljskim odnosom do Jugoslavije da konkretno obliko, kar odgovarja seveda tudi našim interesom in se je gotovo predvidevalo kot dobra in potrebna stvar. Tako prijateljstvo je predpogoj za sodelovanje obeh držav v mednarodni politiki, kolikor je potrebno, da se ohrani v zelo kritičnem momentu severno od črte od Carigrada do Kotorja mir, kakor želijo vsi narodi na tem prostoru; če pa bodo belgradski razgovori privedli do še obsežnejšega, vseskozi pred vsemi morebitnimi spori in vprašanji v bodočnosti zavarovanega sosedskega žitja, o tem so zaenkrat mogoča samo ugibanja — na vsak način je treba pozdraviti tudi že vzajemnost obeh držav na polju zunanjepolitičnih dogajanj, katera nam nalagajo medsebojno prijateljsko politiko in modro zadržanje.

Prijateljstvo med Madžarsko in Jugoslavijo pa ne ustreza samo prizadevanju balkanskih in podonavskih držav, naj so usmerjene v to ali ono stran ali pa nevtralne, in ni samo v korist enemu taboru v Evropi, marveč vsem. Čim bolj bo obvarovano nevtralnemu ali nevoj-skušajoče se stališče na prostoru, na katerem živimo, tem prej in lažje se bo Evropa po krvoprelitju v mirnem ozračju pravilno in trajno uredila, da ne bo propadala, se še bolj cepila in porajala še bujše plemenske in gospodarske spore ter sama sebi in svojemu kulturnemu prvenstvu izkopala grob. Tudi bi prijateljstvo med balkanskimi narodi in njihovimi sosedi, med katerimi je Madžarska na odličnem mestu, v največji meri moglo pripomoči k pametni poravnavi njihovih medsebojnih spornih vprašanj, saj jih je prav sedanja vojna mogla izučiti, da je varnost in blagor njih vseh le v trdni vzajemnosti in enotni politiki nasproti ostalemu svetu velikih in malih sil. Kar se žal ni moglo kljub bridkim izkušnjam ustvariti do zdaj, bi moralo biti rezultat sedanjega krvavega meteža. duhovite zmeote in gospodarske stiske. Tudi zaradi tega velikega, resničnih državnikov vrednega cilja je treba pozdraviti modrost našega kneza namesnika in njegovih sodelavcev na eni, pa poglavarja madžarske države in njegovih ministrov na drugi strani, da so v svojih prizadevanjih za zblizvanje prirodno tako zelo drug na drugega navezanih sosedov tako daleč uspeli.

Danes grof Csaky v Belgradu

Med obiskom madžarskega zunanjega ministra bodo podpisali pakt o večnem prijateljstvu med Madžarsko in Jugoslavijo

Madžarski regent Nikolaj Horthy.

Belgrad, 10. dec. m. Danes so se v Belgradu končale zadnje priprave za jutrišnji prihod madžarskega zun. ministra grofa Csakyja. Občina je okrasila vse glavne ulice in trge z jugoslovanskimi in madžarskimi zastavami in državnimi grbi obeh držav. Ves trg na Terazijah in Ulica kralja Milana sta prepletena z venici žarnic v državnih barvah, ki bodo jutri zvečer zažarele na čast prihoda madžarskega zun. ministra. Razkošno je okrašena železniška postaja. Vsi stebri so prepleteni z zelenjem in jugoslovanskimi in madžarskimi zastavami. Vsa državna poslopja in samoupravni uradi so že nočjo izobesili jugoslovanske in madžarske zastave.

Grof Csaky prispe jutri v Belgrad z jutranjim subotičkim brzovlakom. Njegov salonski vagon bodo v Zemunu odklopili in ga priključili posebnemu vlaku, s katerim se bo Csaky pripeljal v Belgrad na postajo točno ob 9. Na belgradski postaji ga bodo slovesno sprejeli. Postavljena bo tudi častna četa vojske z zastavo in godbo. Pri sprejemu bodo navzoči člani kr. vlade, zastopniki vojaških oblasti ter diplomatski zastopniki vseh prijateljskih držav. S postaje se bo Csaky odpeljal na pripravljeno stanovanje.

Po krajšem oddihu se bo z vsem spremstvom podal na maršalat dvora, kjer se bo vpisal v dvorske knjige. Takoj potem bo napravil prvi obisk zunanjemu ministru dr. Cincar Markoviću v njegovem kabinetu v zunanjem ministertvu, kjer bosta oba odgovorna zunanja ministra začela razpravljati o vprašanjih, ki zanimajo obe državi in katerih rešitev ju bo še tesneje povezala. Kakor smo že poročali, potuje z grofom Csakyjem tudi večja skupina uglednih madžarskih časnika, katerim bo pripravil v prostorih Aerokluba predsednik časniškarske zveze Andra Milosavljevič kosilo Popoldne ob 5 bo čajanka, ki jo bo priredil šef Osrednjega tiskovnega urada Predrag Milojevič na svojem stanovanju.

Jutrišnji obisk grofa Csakyja bo njegov prvi uradni obisk v Belgradu in mu posveča tukajšnje časopise že nočjo obširne uvodnike, v katerih razčlenjuje rast madžarske države in zasluge, ki sta si jih za Madžarsko pridobila Horthy in Csaky.

Budimpešta, 10. dec. t. Associated Press: Na merodajnih mestih se nočejo povedati, kakšne narave bo pogodba, ki bo podpisana ob priliki obiska madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja v Belgradu. Toda v diplomatičnih krogih menijo, da bo služil kot vzor pakt o večnem prijateljstvu, ki je bil pred tremi leti podpisan med Bolgarijo in Jugoslavijo. Pogodba bo potemtakem zelo kratka in bo stvarno imela samo en člen. Madžarski tisk podarja, da se bo s podpisom te pogodbe pričela nova doba prijateljstva v Podonavju in na Balkanu in da bo sodelovanje med obeh državama utrdilo temelje za ohranitev miru na jugovzhodu Evrope.

Madžarski zunanji minister Csaky.

Rim, 10. dec. b. Rimski radio: Vse današnje italijanske časopise objavlja madžarsko uradno poročilo o potovanju madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja v Belgrad. Italijanski listi pričakujejo sklenitev prijateljskega pakta in pakta o nenapadanju med Madžarsko in Jugoslavijo, kar bo vsekakor značilen dogodek za okrepitev miru in za čim tesnejše sodelovanje med balkanskimi in podonavskimi državami. Madžarska in Jugoslavija sta znali pravilno oceniti svoj položaj in se zavedata zgodovinske odgovornosti. Zaradi tega bosta prispevali tudi svoji delež k ustvaritvi novega reda na evropski celinii. Obe državi gresta po poti, ki vodi k novi Evropi, ki se bo po zmagi osiščnih sil popolnoma ostvarila.

Angleška ofenziva v Afriki

Angleška armada je prešla v puščavi v napad, ter skozi nasprotno oviro prodrla do morja zahodno od Sidi Baranija, katerega usoda še ni znana

Italijanski zemljevid k bojem v egiptski puščavi

Kairo, 10. decembra. t. (Reuter.) Vrhovno povelje angleške vojske vzhodne armade poroča: V nedeljo so v zahodnem delu puščave naše prednje čete prišle na dolgi črti v stik s sovražnikom. Ujetih je bilo več sto sovražnih vojakov in častnikov. Med ubitimi se nahaja en general, njegov pomočnik pa je bil ujet. S suhozemsko vojsko sodelujejo tudi: bombna letala, ki so napadla sovražne oddelke v puščavi ter napade nadaljevala vs ponedeljek. Bombardirane so bile sovražne motorizirane kolone, ki so bile delno uničene, delno razpršene. Z bombami je bilo posuto tudi letališče v El Adenu. Borbe so se v ponedeljek zvečer še nadaljevale.

V torek opoldne je bilo objavljeno naslednje uradno obvestilo:

Vojaške operacije v zahodnem delu puščave nadaljujemo z uspehom. Do sedaj smo vjeli 4000 ujetnikov in večje število srednje velikih tankov. V odseku pri Gallabatu nadaljujemo naše patrrole svoje operacije, ki jih podpira naše topništvo.

Kairo, 10. decembra. t. (Associated Press.) Na vojaških mestih nočejo nič povedati o ofenzivnih napadih angleške armade v zahodnem delu egiptsko-libijske puščave. Tamkaj je prišlo v nedeljo do prvih večjih epopodov, ki so se nadaljevali vso noč, dokler v ponedeljek zjutraj niso prešle v napad izredno močne angleške čete, ki jih je pri napredovanju podpiralo bombno letalstvo. V političnih krogih pa menijo, da bi bil sedanji trenutek ugoden za napad proti armadi maršala Grazianija že z ozirom na položaj italijanske armade v Albaniji, kakor tudi z ozirom na spremembe v vrhovnih poveljstvih italijanske oborožene sile. Zaradi dogodkov v Albaniji je dobilo angleško brodogradništvo več svobode, ker se je italijansko vojno brodogradništvo umaknilo iz srednjega Sredozemlja višje gor v morje med Sardinijo in italijansko celino, kar daje angleškim vojniim ladjam možnost, da preprečijo vsak dovoz iz Italije v Libijo. Toda v političnih krogih ne verjamejo, da bi angleška armada začela z večjo ofenzivo proti Libiji, marveč imajo sedanje operacije samo namen motiti sovražnika ter ga pregnati z nekaterih predelov fronte, ki so strategično važni. Borbe so v odseku, ki leži dobrih 30—40 km južno od Sidi Baranija. Angleško vojno brodogradništvo je pripravljeno ob obali, da sodeluje, če bi bilo potrebno.

Churchill o ofenzivi proti Libiji

London, 10. decembra. t. (Reuter.) Ministrski predsednik Churchill je v spodnjem domu v kratkih besedah opisal vojaške operacije, ki so razvijajo v severni Afriki.

Churchill je v začetku dejal, da je zlom Francije spravil Anglijo v Sredozemskem morju in v Egiptu v nevaren položaj, posebno še, ko je tudi Angliji sami grozil vdor. Toda medtem je vojni minister Eden obiskal Bliznji vzhod in se prepričal, da je sir Archibald Wavell dobil velike okrepitve, tako da ima mnogo večji občutek varnosti in se mu odpirajo celo možnosti za napadalne vojaške operacije. Italijanska vojna proti Grčiji je od Angležev zahtevala da smo poslali Grčiji na pomoč veliko število naših letal iz Egipta. Naša letala so v mnogem sodelovala pri grških zmagah, toda to je zavleklo izvajanje našega napadalnega načrta. Šele ponoči med 7. in 7. decembrom so močni oddelki naše niške armade pod poveljstvom generala sir Maitlanda Wilsona, v kateri se nahajajo angleške, imperialne in francoske

svobodne čete, skozi puščavo korakali proti italijanskim utrjenim postojankam. Angleški oddelki so morali prehoditi 150 km široko puščavo, preden so prišli do Italijanov. Ze ta pohod skozi puščavo je veliko dejanje. V ponedeljek zjutraj so naše čete na obsejni fronti prišle v stik s sovražnikom, in sicer od Sidi Baranija ob morju pa daleč proti jugu v puščavi. Napad je bil nagrajen proti prvi črti italijanskih postojank južno od Sidi Baranija. Prvo obrambo črto smo kar prevrnili ter pri tej priliki ujeli nekako 500 ujetnikov, med njimi enega poveljujočega generala (eden je bil ubit) ter mnogo vojnega materiala. Naše čete so potem napredovale do druge italijanske utrjene črte, ki je blizu obali in mnogo bolj mogočna. Tukaj so bili spet ujeti številni ujetniki. Drugi oddelki so prišli do morške obale med Sidi Baranijem in Bug Bugom, kjer so spet zajeli ujetnike in mnogo transportnega materiala. Za sedaj je še prezgodaj, da bi mogli delati sklepe na končni izid teh borb, ki so le začetnega značaja. — Angleške vojne ladje so večer bombardirale Maktilo in Sidi Barani, medtem ko so bombniki metali bombe na Benghazi. Ponoči so bombniki napadli prednje straže ter tako dali znamenje za napad pehote. Večer so naši bombniki ves dan napadali italijanska letališča in so sovražniku prizadejali obširno škodo.

Na vprašanje, če je Churchill menil, da so angleške čete dosegle obalo pri Sidi Baraniju, je ministrski predsednik odgovoril, da svojemu dobro premišljenemu opisu bojev ne more dodati nobenih nadaljnjih razlag.

Sodelovanje letalstva

Kairo, 10. dec. t. Reuter: Poročilo letalskega poveljstva angleške vzhodne armade se glasi:

Angleška letala so dne 9. decembra bombardirala vsako italijansko letališče med Derno in Sidi Baranijem. Poleg tega pa so bombniki napadali vojaška taborišča in vojaške kolone na cestah vsega operacijskega odseka. 22 italijanskih letal je bilo sestreljenih; zahodno od Bug-Buga pa so naša letala popolnoma razgnala in delno uničila motorizirano kolono. Naša letala so napadala od zore do mraka. Samo tri letala se niso vrnila na vzletišče.

Na odseku pri Kassali so napadli južnoafriški bombniki in povzročili ogromno škodo. Prav takšno razdejanje je bilo povzročeno v sovražnem taborišču v Khorafitu na poti v Gondar.

Italijanska poročila

Nekje v Italiji: Poročilo štev 186 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Afriki se glasi:

V severni Afriki so bila zbita 4 sovražna letala. V vzhodni Afriki je sovražnik izvršil napad pri Fesenju z majhnim oddelkom pod vodstvom nekega angleškega častnika in v avtomobilih, ki so nosili italijansko zastavo. Navzile temu pa smo sovražnika spoznali in njegov poskus se je izjalovil zaradi hitrega posega naših čet. Angleški oddelki, katerega poveljnik je padel, se je takoj umaknil po težkih izgubah. Na naši strani je bil ranjen en častnik in 5 askarov. Sovražnikove letalske akcije nad Asabom in ob železniški progi, ki vodi v Džibuti, niso povzročile nobene vojaške in gmočne škode.

Zemunska vremenska napoved: Oblačno in megleno. Tu pa tam oči ali sneg. Toplota se bo lahko dvignila.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in padavine.

V Albaniji boji na vsej fronti

Napredovanje javljajo z južnih bojišč, medtem ko so borbe na severu in v sredini na ustaljenih mestih

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 10. dec. AA. Stefani: Službeno poročilo št. 186 glavnega štaba oboroženih sil se glasi:

Na grškem bojišču so bili na levem našem krilu in na odseku Osuma odbiti sovražniki na padli. Sovražnik je bil pobit z našo neposredno reakcijo in se utrpel težke izgube. Na ostalem delu bojišča so se naše čete utrdele na novih postojankah. Polkovnik Pessaro je junaško padel na čelu svojih bataljonov.

Italijanske izgube v novembru

Nekje v Italiji, 10. dec. Stefani: Vrhovno poveljstvo italijanskih oboroženih sil je objavilo imena padlih italijanskih vojakov v Albaniji novembra meseca. V tem času je padlo na polju časti 772 Italijanov, osem Albancev, ranjenih je bilo 1874 Italijanov in 43 Albancev, izginilo pa je 711 Italijanov in 20 Albancev. V severni Afriki je padlo 42 vojakov, ranjenih pa je bilo 107, izginilo pa je 110 vojakov. V Vzhodni Afriki je padlo 20 vojakov, ranjenih je bilo 70, 7 pa jih je izginilo. Izgube v mornarici so v tem obdobju znašale 98 mož.

Grška poročila

Atene, 10. decembra. t. Atenska agencija: Po ročilo št. 44 grškega generalnega štaba se glasi: Boje smo ves dan nadaljevali z uspehom. — Grške čete so spet napredovale na vseh odsekih.

Zastopnik vojnega ministrstva je pri sprejemu časnikarjev izjavil, da je grško vojno poveljstvo zadovoljno s potekom operacij. Na nekaterih odsekih se je sicer povečal odpor italijanske vojske, kar ni čudno, toda do sedaj ta odpor še nikjer ni mogel zaustaviti napredovanja grške armade, ki nikjer in nikdar ni iskala prestižnih uspehov, marveč zasleduje točno odmerjene vojaške cilje. Na južnem delu fronte se umikajo Italijani proti Himari, kjer se bodo verjetno skušali postaviti v bran. Toda ozemelske prilike so tukaj zelo hude in je obramba premikajoče se skupine zelo težavna. V sredini fronte so srđiti boji. Na severu pa prodirajo grške čete po vrhovih Mokre planine, ki obdaja na obeh straneh reko Skumbi. Nasprotnik se skuša upirati in grškim četam onemogočiti, da bi prišle v dolino, toda grške čete izvajajo dalje svojo taktiko, da je treba sovražnika imeti vedno pod seboj. S kakšnim protinapadom Italijanskih čet na tem odseku v Mokri planini ni računati, pač pa je verjetno, da pripravljajo obrambno črto pri Manastircu, kjer reka Skumba v loku zavije proti Elbasanu.

London, 10. dec. b. V Londonu je povzročilo veliko iznenadenje poročilo, da bo Grčija od danes naprej v Argirokastru pričela z albansko radijsko emisijo. Snoti je grška vlada izjavila, da bo zasedeno albansko področje zadržala pod svojo upravo tako dolgo, dokler ne bo vojna končana.

Z naše meje

Belgrad, 10. dec. m. Navzlic slabemu vremenu, ki silno otežuje operacije na severnem italijansko-grškem bojišču, zlasti v področju okrog Podgradca, so se po poročilih iz Bitolja boji nadaljevali z nezmanjšano srđitostjo. Topniški dvoboj je trajal podnevi in ponoči z manjšimi presledki. Zaradi goste megle in nizkih oblakov je preciznost zadetkov bila zelo zmanjšana. Ogenj iz pušk in streljane je bil ves dan živahen. Prav tako so se grške in italijanske čete v velikem obsegu poslužile ročnih granat. Snoti je postalo zelo hladno in je poleg tega pričelo še snežiti. Komaj je popoldne prenehal sneg, je pričel pihati mrzel veter. Letalsko delovanje se je danes zelo zmanjšalo. Tako grško kakor italijansko letalstvo je napravilo manjše ogledne polete. Grške čete so tudi danes zabeležile nekaj uspehov severno od Podgradca. Ob Ohridskem jezeru na Mokri planini se boji še zmeraj razvijajo med Podgradcem in Linom. Južno od Podgradca proti planini Kamiji in reki Devoli so grške čete danes srđito napdale italijanske postojanke.

K madžarskemu obisku v Belgradu

Regent Horthy

Madžarski regent admiral Nikolaj Horthy se je rodil 18. junija l. 1868 v Köndöröszu. Izhaja iz stare plemiške rodbine, ki je imela važno vlogo v madžarskem javnem življenju že od XIV. stoletja sem. Gimnazijo je končal v Debreczinu nato pa je stopil v pomorsko akademijo na Reki. Hitro je napredoval in je postal kapetan vojne ladje v Pulju. Cesar Franc Jožef ga je leta 1909 imenoval za svojega pribojnika. Med svetovno vojno je bil poveljnik križarke »Novara« in je bil v bitki pri Otrantu l. 1917. ranjen. L. 1918. je bil povzdignjen v admirala in postavljen za glavnega poveljnika avstroogrške mornarice.

L. 1918 so zavladali na Madžarskem komunisti. Ko se je v Szegedinu sestavila narodna protikomunistična vlada, je stopil Horthy v njo kot vojni minister in je kmalu postal poveljnik nacionalne vojske. Ko so med tem časom Rumuni zasedli Transilvanijo in velik del Madžarske s prestolnico vred, se jim je postavil Horthy prvi po robu in je preprečil s svojo vojsko nadaljnje romunsko prodiranje.

Nova madžarska zakonodajna skupščina je izglasovala tradicionalno ustavo, po kateri je Madžarska zopet kraljevina. Ker pa je bil tisočletni prestol sv. Stefana izpraznjen in je vprašanje zasedbe prestola odpadlo z dnevnega reda, so sklenili, da bodo izvolili regenta, ki bo vodil kraljevino, dokler prestol ne bo zaseden. Tako je bil Horthy marca l. 1920 izvoljen za regenta. Prva naloga regentova in vladina je bila vzpostavitev reda in izvedba najnujnejših socialnih reform. V obsežni agrarni reformi so razdelili milijon juter zemlje med kmete, za delavstvo pa izdali več socialnih zakonov.

Ko je Madžarska l. 1938. postala enakopravna z drugimi državami v pogledu oboroževanja, je Horthy posvetil vse svoje sile organizaciji mlade vojske. Ta vojska je potem zasedla pokrajine, ki so bile madžarski v novejšem času trikrat dodeljene.

Regent Horthy je večkrat potoval v svojstvu državnega poglavarja v druge države. Obiskal je l. 1936. Rim. l. 1938. Poljsko in Nemčijo. Čeprav je kalvinske vere, je osebno sprejel

V zvezi s spremembami v vodstvu italijanskega generalnega štaba napovedujejo, da so izvršili Italijani pregrupacijo čet in spremenili tudi borbeno taktiko.

Iz Ohrida poročajo, da so se boji na severnih bojiščih na obronkih Mokre planine ob obali Ohridskega jezera nadaljevali vso preteklo noč in tudi danes ves dan. V teku noči in današnjega dopoldneva boji niso bili tako hudi, ker so se oblaki spustili zelo nizko in je operacije oviral sneg. Popoldne, ko so se oblaki razpršili, je prišlo do srđitih bojev med grškimi in italijanskimi četami. Boji so trajali polne tri ure in šele potem so se boji nekoliko pomirili. Težko topništvo je streljalo z obeh strani. Grške čete, ki so se nekaj dni nahajale pred vasjo Odonište, so izvedle močan napad na to vas in so napredovale ob obali Ohridskega jezera. V teh bojih so se Grki poslužili zlasti ročnih granat, pušk in streljane. Po poročilih, ki so prispela v Ohrid z jugoslovansko-albanske meje, se je grškim četam posrečilo zasediti Odonište in napredovati dalje proti Linu. Da to odgovarja resnici, sklepajo iz tega, ker italijansko topništvo strelja že severneje od položajev, s katerih je pred nekaj urami obstreljevalo grške postojanke. Ker hočejo Grki čimprej zavzeti vso obalo Ohridskega jezera, ki pripada Albaniji, in udariti na Elbasan, je pričakovati novih srđitih bojev, če bo to vreme dopuščalo. Na tem področju imajo Italijani močne utrdbe, zlasti okrog Elbasana. Pričakujejo, da bosta obe strani vrgli v boje nove okrepitve in da se bodo razvili boji večjega obsega.

Angleško-nemški boji

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 10. dec. AA. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča:

Neka vojna ladja, ki operira na Oceanu in o katere delovanju so bili objavljeni delni uspehi, je nadaljevala s potapljanjem sovražnih ladij in je povišala svoj uspeh na 100.000 ton. Neka podmornica javlja, da je potopila dve znani sovražnikovi trgovski ladji s skupno tonažo 14.500 ton. S tem se je povišal uspeh kapitana Hitzelja na njegovem zadnjem križarjenju na 45.000 ton potopljenega sovražnikovega trgovskega brodiraja.

Po že objavljenih posebno uspehih maševalnih napadih na London v noči med 8. in 9. decembrom se je delovanje letalstva 9. decembra ter v noči med 9. in 10. decembrom omejilo zaradi neugodnih vremenskih razmer na oboroženo ogledniško delovanje.

V noči med 9. in 10. decembrom je nekaj angleških letal metalo bombe na zasedene kraje in na severno Nemčijo. Vržene so bile zažigalne in eksplozivne bombe, ki pa so povzročile le neznatno škodo na zgradbah. Sovražnik je večeraj izgubil tri letala, od katerih sta bili dve zbiti pri letalskih spopadih, eno pa je zbil protiletalsko topništvo. Z velikega napada na London se tri nemška letala niso vrnila.

Trdnjavski pas ob vseh zahodni evropski obali od Norveške do Španije

Rim, 10. dec. b. Italijanski listi poročajo, da je druga obrambna linija Westwall končana po štirimesečnem nepretrganem delu. Kakor je imela Siegfriedova črta braniti Nemčijo na zapadu, tako je naloga novih utrdb, da branijo celoten kontinent. Westwall se razteza od Nizozemske do Biskajskega zaliva. Za sedaj še ni podrobnosti, kakšna je nova obrambna linija, vendar pa se iz nemških krogov čuje, da so povsod montirani topovi težjega kalibra. Na nekaterih občutljivih točkah so Nemci montirali tudi najtežje topove, ki naj branijo vsako približanje k obali. Zgrajena so tudi posebna oporišča za ogledno letalstvo, katerega naloga je najti cilje in upravljati ogenj težkega topništva. Dela na tej novi obrambni črti

Angleški napad na Valono

Atene, 10. dec. t. Atenska agencija: Poveljstvo angleškega letalstva v Grčiji poroča:

Kljub slabemu vremenu so angleški bombniki danes spet napadli Valono, kjer so z bombami zadeli pomole v pristanišču ter zgradbe ob nabrežju. Sovražno protiletalsko topništvo je streljalo, toda lovca ni bilo nobenega na spregled. Vsa angleška letala so se vrnila na svoja vzletišča.

London, 10. dec. b. Snoti so angleška letala bombardirala Drač in Valono. Bombe so zadale medicinska skladišča. Valonska luka je nabito polna raznega materiala. Italijani se sedaj poslužujejo luke Sv. Ivan Medovanski, ki še ni bila razdejana in je še sposobna za pomorski promet.

Atene, 10. dec. t. Associated Press Nocojšnja poročila z bojišč pravijo, da je nastopilo izredno slabo vreme, ki angleškemu letalstvu ni dovolilo večjega delovanja. Bombardirana je bila ponovno Valona.

Iz Francije

Vichy, 10. dec. AA. Havas: General Charles je bil imenovan za načelnika generalnega štaba v francoskih kolonijah.

Tunis, 10. decembra AA. Havas: General Weygand, ki je včeraj prišel v Tunis na inspekcijo, se potovanja, je odpotoval v Suso. Krajevno prebivalstvo mu je priredilo prisrčne ovacije.

Pariz, 10. dec. AA. Havas: Z razsodbo tukajšnjega sodišča je bil na 10 mesecev zapora obsojen Louis Clement Thorez, brat bivšega komunističnega poslanca Mauricea Thoreza. Pri njem so našli komunistične letake in več števil prepovedanega lista Humanite. Istočasno sta bila obsojena še dva druga komunistična voditelja, vsak na 8 mesecev zapora.

Bordeaux, 10. dec. AA. Havas: Prometni minister Berthelet je dal časnikarjem izjavo, v kateri je poudaril težave, s katerimi se mora vlada boriti pri izvedbi prenosne državnega gospodarstva za voljo nezadostnih prometnih zvez in sredstev. Minister je v svoji izjavi rekel med drugim: Nimamo zadosti vagonov. Sedaj imamo na razpolago le polovico poti, kolikor smo jih imeli na razpolago leta 1938. Prav tako nimamo zadosti goriva. Prisiljeni smo bili reducirati naš cestni promet na 20% cestnega prometa v letu 1938. Navzlic temu pa ne bomo vpeljali bonov za prevoz potnikov in blaga, čeprav prevladuje vtis, da takšni boni dejansko že obtoje. Absolutno prednost dajemo prevozom živil, drv, premoga in gnoj. Minister je izjavil na koncu: Naši odnosi z okupatorskimi oblastmi so bili zmerom in so tudi sedaj najkorektnější. Mislim, da bo razvoj politike sodelovanja omogočil okupatorskim oblastem, da nam naredijo gotovo glajšavo, katero bomo do konca izrabili v korist našega gospodarstva.

Govori v angleškem spodnjem domu

London, 10. dec. t. Reuter. Državni podtajnik Butler je danes v spodnjem domu objavil, da je angleška vlada pripravljena, da posodi Kitajski 10 milijonov funtov (2 in pol milijarde din).

Minister Greenwood je govoril o položaju ter dejal, da Anglija ne more izgubiti sedanje vojne, razen, če bi sama začela omahovati na poti do zmage. Zmaga seveda še ni pred durmi, je dejal Greenwood, toda brez oklevanja si upam trditi, da Nemčija vojne ne bo dobila. Naša pomorska moč je danes sorazmerno večja, kakor v katerikoli vojnem razdobju, naša moč v zraku raste od dneva do dneva, naša suhozemska vojska se organizira in dobiva opremo prve vrste ter postaja udarna. Naša industrija za vojne potrebe raste. Moralni odpor naroda ni bil nikdar boljši. Sovražnik misli, da bo s teroriziranjem upognil hrbet našega naroda. Ni uspel. Udarci, ki bi bili spravi katerikoli drugi narod na kolena, angleškega duha niso uklonili. Istočasno pa udarjamo nazaj in naši udarci so vedno hujši.

Predsednik vlade Churchill je dejal, da je bilo te dni postavljenih v službo varovanja trgovske plovbe veliko število novih bombnikov, ki bodo stopili v boj proti nemškim podmornicam.

Vojna na morju

Angleške navedbe o izgubah na morju

London, 9. dec. AA. Reuter: Objavljeno je bilo tedensko poročilo admiraltete o izgubah, ki jih je utrpela trgovska mornarica zaradi sovražnikovega delovanja. Poročilo obsega teden, ki se je končal 1. decembra. V imenovanem tednu je bilo potopljenih 9 angleških ladij s skupno tonažo 41.560 ton, tri zavezniške ladje s 5734 tonami in ena nevtralna ladja s 5135 tonami. Potemtakem je bilo uničenih v celem 13 ladij s skupno tonažo 52.229 ton. Na koncu poročila poudarja, kakšna razlika obstoji med temi števili in med podatki, ki jih je o istem predmetu objavila Nemčija.

Ottawa, 10. dec. AA. Reuter: Uradno je bilo objavljeno, da je bil kanadski rušilec »Saguney« poškodovan od torpeda med bitko z neko podmornico v južnem Atlantiku. Ob tej priliki je izginilo 21 mornarjev, 18 pa jih je bilo ranjenih. Ranjene mornarje so prenesli v bolnišnico. Rušilec je priplul v pristanišče, kjer bodo opravili popravila.

Angleška križarka na lovu za nasprotnimi ladjami v Atlantiku

London, 10. dec. b. Angleška admiralteta poroča, da je angleška lahka križarka »Enterprise« začela zasledovati neznano nemško vono ladjo na južnem Atlantiku. Novica je vzbudila velikansko zanimanje in z vznemirjenjem pričakujejo poročil. »Enterprise« spada v vrsto »E« angleških lahkih križark in je vsemu svetu znana kot ladja, ki je najbolj oborožena s topnemi cevmi. Križarka »Enterprise« ima štiri baterije po 4 cevi, skupaj 16 torpednih cev. Njena tonaza znaša 17.580 ton. Ladja je opremljena s stroji, ki razvijajo 80.000 konjskih sil in ima veliko brzino 33 milj, vendar pa znaša njen akcijski radij samo 3850 morskih milj. Če »Enterprise« nima dovolj goriva, ne bo mogla dolgo zasledovati sovražne ladje. Poleg 16 torpednih cev je angleška križarka opremljena še s 16 topovi kalibra 533 mm, 7 topovi kalibra 152 mm, 3 topovi kalibra 102 mm, z velikim številom protiletalskih topov. Nadalje ima tudi 4 srednje topove, 2 mala topova in še 10 protiletalskih strojníc. Na ladji je tudi vodno letalo, ki odleti s pomočjo katapulte. Križarka »Enterprise« je bila zgrajena leta 1919 pri Brownu, leta 1935 pa je bila popolnoma obnovljena in opremljena z najmodernejšim orožjem. Pogon je na nafto s parnimi turbinami. Posadka ladje šteje 574 mož. Poveljnik ladje je admiral Peagram.

Nemško mnenje o spremembah v italijanskih vojaških poveljstvih

Rim, 10. decembra DNB. V zvezi s tendenci komentarji v tujini, zlasti pa v sovražnih državah in v anglofilskih nevtralnih krogih ob spremembah v italijanskem vrhovnem poveljstvu izjavljajo italijanski pristojni krogi,

da to spletkarjenje samo še povečava voljo italijanskega naroda za zmago in absolutno zaupanje v Mussolinija in v poveljnike italijanskih vojnih sil. V nasprotju z novicami v tujih krogih, češ da se bo zaradi sprememb v vrhovnem poveljstvu zavlekel potek vojne, izjavljajo, da bi se ta sprememba lahko vzela za razlog pospešitve, če je sploh še potrebno italijanskim vojnim silam dajati hitrejši in učinkovitejši ritem.

Italijanski narod je strmen v vrstah in pripravljen na Mussolinijeva povelja. Italijanski narod s polnim zaupanjem gleda na svoje vojne sile in na njene poveljnike. V tej gonji vidi še en razlog več za to, da okrepi svoje napore in svojo disciplino ter voljo za uresničitev Mussolinijevega navodila, ki je zmeraj isto: zmagati.

Vojna med Siamom in Indokino

Vichy, 10. dec. Afi: Francosko kolonialno ministrstvo poroča, da so trije siamski bombniki preleteli mejo francoske Indokine ter vrgli bombe na mesto Laos v protektoratu istega imena. Vrgli so 10 bomb, ki so napravile znatno škodo Francoska vlada pooblastila poročila o bojih s Siamom nima.

Tokio, 10. dec. AA. DNB: Na meji med francosko Indokino in Siamom se položaj zaostrojuje, kakor poroča agencija Domei iz Hanoja. Siamsko topništvo je včeraj v bližini Vientinija v pokrajini Laos koncentrično napadlo indokinski oddelek, ki je bil na reki Mekong.

Gospodarstvo

Nemška delovna fronta

Vodilni član Nemške delovne fronte bo predaval v Ljubljani

Ljubljana, 10. decembra.

Pod pokroviteljstvom nemškega konzulata v Ljubljani bo v petek, 13. decembra ob 20 zvečer v dvorani Zdrženja trgovcev (Trgovski dom), Gregorčičeva ulica 27, predaval oddelkovni vodja Nemške delovne fronte Trefz o naslednjem predmetu:

Organizacija in smoter Nemške delovne fronte (Mir v obratu). — Storično tekmovalstvo nemških obratov (Zvišanje proizvodnje). — Uravnava prostega časa (Moč po radosti).

Na to prireditev in predavanje uglednega nemškega socialnega delavca opozarjamo naše občinstvo.

Oddelkov vodja g. Trefz je pred kratkim predaval o Nemški delovni fronti in je med drugim izjavil:

Ko je narodni socializem v letu 1933 prevzel oblast, je moral med drugimi važnimi gospodarskimi, kulturnimi in vojaškimi vprašanji razrešiti najprej eno najvažnejših vprašani: notranjo politiko. Nemški narod je bil razdeljen na dva tabora, ki sta si bila številčno precej enaka. Na eni strani je bilo meščanstvo, na drugi strani pa delavstvo, med njima pa je ziral globok prepad. Ta prepad je bilo treba odstraniti, meščanstvo in delavstvo sta se morala stopiti v nemško narodno skupnost. To je bil prvi pogoj za uspešno obnovo nemškega naroda. Kajti noben državnik, pa naj bo še tako moder, ne more trajno vladati, če polovica naroda njegov režim sovražno sprejema in spremlja. To vprašanje je bilo mogoče razrešiti samo z ureditvijo socialnih vprašani. Nemško delavstvo se je desetletja borilo za dve različni stvari. Ena je bila čisto materialnega značaja in borbo v tem oziru je po obratih prevzel marksizem. Končni cilj marksizma pa je bil razlastitev podjetnika. Na drugi strani pa se je razvijal boj, ki je bil idealnega značaja. Šlo je za kulturna in duhovna bogastva naroda. Delavec ni mogel

sodelovati in ni bil udeležen pri nemškem duhovnem snovanju. Kulturno življenje je bilo domena meščanstva. Delavec ni imel pravice do plačanega dopusta, če pa je že dobil dopust, tedaj ni imel sredstev, da bi ga lahko porabil tudi v duhovne namene. Delavci niso delali po primernih delavnicah. Tovarne so imele premalo luči, premalo sonca in nobenih higienskih naprav. Drage športe je nemški delavec poznal samo po imenu. Njegovo srce je prevela nevoščljivost proti tistim, ki so si lahko dovoljevali udobje. Na nevoščljivosti se je zgradilo sovraštvo. To sovraštvo je nato podpihalo razredni boj. Meščanstvo je bilo ošabno in ni imelo smisla za delavske zahteve. Hitler je Nemški delovni fronti odredil nalogo, da mora urediti ta važna socialna vprašanja.

Prva naloga je bila opravljena na ta način, da je bil podjetnik v svojem obratu sam nastavljen kot vodja obrata. Nemška delovna fronta je namreč odgovorna za mir v obratih. Njena naloga je socialna skrb za tiste, ki proizvajajo. Podjetnik, ki je vodja obrata, mora svoje podjetje voditi v narodno-socialističnem smislu in sicer po zakonu in redu narodnega dela. Narodno-socialistična država si je pridržala pravico vodjo obrata v njegovem lastnem podjetju odstaviti, če svojega obrata ne vodi v smislu narodne celote. Tako je postala marksistična borba za posest obratov nesmiselna.

Drugo vprašanje pa je bilo razrešeno z ustanovitvijo organizacije »Kraft durch Freude«. Ta organizacija ima nalogo vključiti nemškega delavca v kulturno in duhovno življenje nemškega naroda. Tako dobi delavec zakonit delež pri kulturnem in duhovnem življenju nemškega naroda. Tako je bilo nemškemu delavcu odvzeto občutje manjvrednosti, delavec je postal enakopraven nosilec narodnih vrednot. Kako pa Nemška delovna fronta dela v podrobnosti, bo vsebina predavanja, ki bo v petek v Ljubljani.

Življenjski stroški naraščajo

Prejeli smo najnovejšo številko »Indeksa«, zagrebške revije, ki jo izdaja g. Artur Benko Grado. Indeks prinaša podatke o višini življenjskih stroškov meseca novembra letos, sega torej do najnovejše dobe.

Podatki kažejo, da so življenjski stroški v mesecu novembru nadalje narasli. Tako so se izdatki za prehrano povečali za 2,98% za obleko in obutev za 0,83, za kurjavo in razsvetljavo ter za stanovanje pa so ostali od oktobra na november neizpremenjeni. Skupni indeks je narasel od oktobra na november za 1,77%, kar je nekoliko manj kot od septembra na oktober.

Primerjava z avgustom 1939 kaže, da so odleteli stroški za prehrano narasli za 60,93%, za obleko in obutev za 68,76%, za kurjavo in razsvetljavo za 19,83%, dočim so za stanovanje ostali neizpremenjeni, skupno pa so življenjski stroški v primeri z lanskim avgustom narasli na 47,83%, kar pomeni, da se je življenje podražilo za okoli 50%, če vzamemo za osnovo statistike.

Absolutne številke so naslednje (te so služile za podlago izračunavanja indeksa): eksistenčni minimum je znašal avgusta 1939 za ne- oženjenega delavca 694,76 din, novembra 1940 pa za 997,88 din, za delavske družino 4 članov pa 1.775,31 din avgusta lani in 2.624,18 din novembra letos.

Maksimalne cene za surove kože

Ker prevod besedila odločbe o maksimiranju cen za surove kože ni bil točen, prinašamo v naslednjem točno besedilo odločbe, ki je naslednje: »Na osnovi odloka ministra trgovine in industrije in ministra za socialno politiko in narodno zdravje št. 7581 z dne 2. oktobra 1940 ter na podlagi njunega pooblaštila št. 10577 z dne 15. novembra 1940 odreja Urad za kontrolo cen sledeče maksimalne cene surovi koži domačega izvora:

- 1) Goveje kože vseh tež 23.— za 1 kg.
- 2) Telečja koža in »cvikerji« z glavo in nogami, din 26.— za 1 kg.
- 3) Telečja koža in »cvikerji« brez glave in s kratkimi nogami, din 31.— za 1 kg.
- 4) Koža junccev z glavo in nogami, din 23.— za 1 kilogram.
- 5) Koža junccev brez glave in s kratkimi nogami din 26.— za 1 kg.
- 6) Konjska koža din 180.— za 1 komad, ako je daljši od 220 cm; od 200 do 219 cm za 10% cenejši, od 180 do 199 cm za 20% cenejši, od 150 do 179 za 30% cenejši in končno koža zrebca za 40% cenejši.
- 7) Suha goveja koža din 60.— za 1 kg.
- 8) Suha telečja koža din 70.— za 1 kg.
- 9) Suha »čoklovina« din 52 za 1 kg.
- 10) Goveja razpeta suha koža din 83,50 za 1 kg.

II. Pod točko 1) določene cene se razumejo baza prima, pariteta franko vagon Beograd, za dravsko banovino panteta franko vagon Ljubljana, nakupna teža (vhodna vaga).

III. Pri prevzemanju kož brez soli se mora računati kalo i. e.:

- 1) Pri govejih kožah za poletne mesece do 15%, za zimске mesece 12%;
- 2) pri telečjih kožah poletne mesece do 10%, za zimске mesece do 7%.

IV. Tako ugotovljeni osnovni ceni, ki velja za prodajo s strani trgovcev s surovimi kožami predelovalcem, morejo trgovci še dodati iz nšalova svojega brutto zaslužka 10% pri goveji, telečji koži in koži junca in pri čoklovini in 20% pri konjski koži.

V. Prestojnost banske uprave in uprava mesta Beograda bodo po navodilih Urada za kontrolo cen, odredile cene izdelanega usnja po čl. 2 Uredbe o kontroli cen, pri čemer bodo vzele kot podlago s to odločbo določene cene surovi koži.

Cene masti

Odločba: Na podstavi čl. 5, odstavek 1. uredbe o kontroli cen z dne 5. februarja 1940 je ban g. dr. Marko Natlačen razveljavil tretji odstavek čl. 10. odločbe o cenah mesa in masti z dne 7. septembra 1940. VIII/K. št. 342/40 in ga nadomešča z naslednjim besedilom:

Za mast, ki se v dravsko banovino uvaža, velja predpisi čl. 2. uredbe o kontroli cen in čl. 8. uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije s ten, da razlika med nabavno in prodajno

ceno pri grosistu ne sme presegati 1,50, pri detalistu pa 3 din

Poleg tega računajo engrosisti k ceni masti približno 0,50 din, ki se odvaja Banovinskemu prehranjevalnemu zavodu v Ljubljani.

Ta sredstva zbira Prehranjevalni zavod v posebnem fondu za pokrivanje izrednih stroškov, nastalih z vskladiščenjem masti v skladišča za rezervno hranje.

Vsi obrati, ki vskladiščejejo mast na svoj račun in nevarnost, a po nalogu in pod kontrolo Prehranjevalnega zavoda, prejemajo od Prehranjevalnega zavoda v breme teh sredstev bonifikacije, ki se odmerjajo z 15 din za vsakih 100 kg masti, ki je vskladiščena konec meseca v skladiščih rezervne masti, ki so naložena v sporazumu s Prehranjevalnim zavodom in se upravljajo pod njegovo kontrolo.

Cene enotnega mila

Kr. banska uprava je na vlogo Zveze industrijcev za dravsko banovino odobrila, da smejo prodajati milo tvornice: Zlatorog-Dračar in drug v Mariboru, Ljubljanske svečarice — Dolničar in Richter v Ljubljani, Celjske Milane — »Hubertus« d. z o. z. v Celju, Ignac Fock tovarna mila v Kranju, Golob & Co., tovarna kemičnih izdelkov v Ljubljani po naslednjih cenah: 1) Enotno 50% milo navadno pri takojšnjem plačilu franko postaja prodajalca, kilogram po 16 din pri prodaji na veliko od strani tovarn. — Skupni davek se prišteva k tej ceni. — 2) Enotno 50% milo po ceni, ki se dobi, ako se prištejejo pod 1) navedeni tovarniški ceni 80 par za 5% skupni davek, tovarnina ter zaslužek veletrgovca v iznosu din 1,30 pri prodaji od strani veletrgovca. — 3) Terpentinsko milo enotno, 50% zgornjih dveh tvrdk s pribitkom din 1,50 na cene, navedene pod 1) in 2).

Zaposlenost v septembru

Po statističnih podatkih Orednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je znašalo v septembru 1940 število zavarovancev v vsej državi 787.532, kar pomeni v primeri z avgustom 1940 napredek za 20.933, v primeri z lanskim septembrom pa 55.783. S tem je število zaposlenega delavstva doseglo v naši državi rekordno višino, ki dolejši še ni bila dosežena. Število zavarovancev dosega skoro 800.000.

Od decembra lanskega leta imamo podatke o številu zavarovancev po novih upravnih področjih v državi. Ti podatki kažejo, da je tudi naš banovini dosegla zaposlenost največjo višino, saj je od avgusta na september število v naši banovini naraslo od 121.53 na 124.903. Nadalje je število zavarovancev naraslo v banov. Hrvatski od 293.115 na 243.819, v vsej ostali državi pa od 405.954 na 418.910.

Po strokah je v vsej državi število zavarovancev naraslo v primeri z lanskim letom najbolj število delavstva, zaposlenega pri gradbi železnice, cest in vodnih zgradb, nadalje pri visokih gradbah in v gozdnožagarski industriji, pa še v tobačni kovinski in strojni, javnem prometu ter industriji kamenja in zemlje. Zmanjšalo pa se je število zavarovancev v industriji hranil in pijač ter prede- lovanju lesa in usnjarskih ter čevljarskih stroki.

Povprečna zavarovana mezda je znašala septembra (v oklepajih podatki za avgust) v naši banovini 30,21 (30,06), na Hrvatskem 29,19 (28,65) din in v ostali državi 27,14 (26,34) din. Povprečna zavarovana mezda je znatela v vsej državi septembra letos 28,26 din, avgusta 1940 27,65 din, dočim je znašala septembra lani 24,70 din. Od lanskega avgusta, ko so se vladale kolikortoliko normalne razmere je povprečna zavarovana mezda delavstva narasla za 14,6%, torej znatno manj kot so se zvišali življenjski stroški.

Skupna zavarovana mezda je znašala septembra letos 556,46 milij. din (avgusta 1940 529,86, septembra 1939 451,81 milij. din). V naši banovini je znašala skupna zavarovana mezda 94,27 (avgusta 91,32), na Hrvatskem 177,95 (171,26) in v ostali državi 284,24 (267,28) milij. din.

Zastoj pri prevozu drv

Z odlokom ministrstva za trgovino in industrijo je bil postavljen prevoz drv tudi iz območja dravske banovine pod kontrolo Centrale za kurivo v Belgradu. Določeno je bilo, da smejo od prvega decembra dalje prejemati državne in javne železnice ter druga prevozna pod-

jetja drva za prevoz samo, če je tovar opremljen s prevoznim dovoljenjem, ki ga je izdala Centrala za kurivo. Ta odlok je bil pri nas v listih objavljen že 27. novembra in strokovna združenja so takoj predložila Centrali za kurivo prošnje interesov z vsemi potrebnimi podatki. Odredba o prevažanju drv je prišla v času najživahnejše sezone in so bili proizvajalci in lesni trgovci prepričani, da bo odlok stopil takoj v veljavo in da je izdaja prevoznih dovoljitev že v teku. Prevoznih dovoljitev pa še danes ni, čeprav so za nje prosila že brzojavno in je Centrala za kurivo na telefonsko vprašanje celo odgovorila, da so bila zaprosena dovoljenja poslana že v soboto 7. t. m. Po čudnem načinu pa ta dovoljenja še niso prispela in nastal je velik in zelo škodljiv zastoj pri prevažanju drv. Tovori, ki so jih proizvajalci poslali, zaostajajo na tovrnem kolodvoru in morajo lesni trgovci po nepotrebnem plačevati stojnino, nova naročila pa se ne izvršujejo, ker ni prevoznih dovoljitev. Proizvajalci in lesni trgovci so hoteli izkoristiti ugodno, suho vreme, a vse to se je izjalovilo po čudnem naključju, ki tudi te važne odredbe ni takoj oživilo. Poleg proizvajalcev in lesnih trgovcev imajo škodo seveda tudi mnogoštevilni naročniki drv.

Cene za apneni dušik je Tvornica za dušik v Rušah znižala od 184 din na 140 din za 100 kg, franko vagon vsake železniške postaje. Dušik je v papirnatih vrečah in ga je plačati v 30 dneh direktno tovarni brez vsakih odbitkov. To znižanje velja samo za vagonске pošiljke in za naročila, ki se izvršijo do 31. decembra. Gnojilo se naroča po ministru za kmetijstvo (Diporje) v Belgradu. Zadruga lahko naročijo gnojilo pri Gospodarski zvezi v Ljubljani.

Preskrba prebivalstva s hrano v Bolgariji. Na osnovi najnovejše zakonodaje je bil v Bolgariji pri ministrstvu trgovine generalni komisariat za preskrbo. Ta generalni komisariat bo po vsej Bolgariji imel komisarijate za preskrbo, katerih naloga je skrbeti za prehrano prebivalstva velikih mest in kontrolirati cene, katere določa ministristvo trgovine in industrije. Generalni komisariat bo imel zaposlenih 179 uradnikov in bo znašal njegov proračun 8,4 milij. levov t. j. okoli 5 milij. din. Generalni komisariat bo imel naslednje oddelke: za prehrano, obleko, kurivo, razsvetljavo, gradbeni material, kovine, kemikalije, papir, inspektorat, splošni oddelek in oddelek za razdelitev življenjskih potrebščin.

Nemško darilo Bolgariji. Nemška družba »Wotirag«, ki dela na izboljšanju kakovosti proizvedene volne v jugovzhodnih državah, je podarila bolgarskemu kmetijskemu ministristvu 20 ovnov merino-pasme v vrednosti 160.000 levov. Družba je že marca letos oobavila Bolgariji nekoliko sto merino-ovac v svrhu izboljšanja bolgarskih pasem. Te ovce so bile dane Bolgariji prav za prav na posodo, vendar jih more bolgarska vlada po poteku 1 leta odkupiti.

Borze

Dne 10. decembra 1940.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 8.120.673 din, na belgrajski 9.830.000 din, od tega 54.540 mark po novem, 321.000 mark po starem tečaju, 186.793 švic. frankov in 4.904 dolarje. — V efekatih je bilo prometa na belgrajski borzi za 597.000 din.

Ljubljana — uradni tečaji:

London 1 funt 174,57 177,77
Newyork 100 dolarjev 4425,00—4485,00
Zeneva 100 frankov 1028,64—1038,64

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt 215,90—219,10
Newyork 100 dolarjev 5480,00—5520,00
Zeneva 100 frankov 1271,10—1281,10

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark 1772,00—1792,00

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem 41,65—42,35

Carih. Belgrad 10, Pariz 9, London 16,05, Newyork 431, Bruselj 6925 (nom.), Milan 21,70, Madrid 40, Amsterdam 229,50 (nom.), Berlin 172,50, Stockholm 102,75, Oslo 98,30 (nom.), Kopenhagen

Tako vidi letalec iz svojega letala. Steklo je upognjeno, da ni nobenih robov, ki bi lahko popačili letalec pravi razgled, kar bi bilo lahko v bojih usodno zanj.

83,50 (nom.), Sofija 437,5, Lisabon 17,24, Budimpešta 85, Atene 300, Carigrad 337,5, Bukarešta 2,15, Helsingfors 8,75, Buenos-Aires 101,625.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 446—448
v Zagrebu 447,50 denar
v Belgradu 449 denar

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 99 den., agrariji 57—58, voj. škoda promptna 446—448, begl. obv. 76,50—78, dalm. agr. 71,50—72,50, 8% Bler. pos. 102 den., 7% Bler. pos. 95 den., 7% pos. Drž. hip. banke 101 den., 7% stab. pos. 95—96. Delnice: Nar. banka 6,500—6,600, Trboveljska 365 do 375, Kranjska in dr. 136 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 100 den., agrariji 57 den., voj. škoda prompt. 447,50 den., begl. obv. 77 bl., dalm. agr. 72 bl., 6% šum. obv. 71,50 bl., 4% sev. agr. 50—51,50, 8% Bler. pos. 102 den., 7% Bler. pos. 95,50 den., 7% pos. Drž. hip. banke 101 den., 7% stab. pos. 96 den. Delnice: Nar. banka 6,500 den., Priv. agr. banka 195—196, Trbovelj. 372,50—375, Sladk. tov. Osijek 700 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 99,50 den., voj. škoda prompt. 449 den., begl. obv. 78—78,25 (78), dalm. agr. 72—72,25 (72), 6% šum. obv. 71 den., 4% sev. agr. 51,50 den. (51,50, 51,25), 8% Bler. pos. 103 den., 7% Bler. pos. 97—98 (97), 7% pos. Drž. hip. banke 102 den. Delnice: Nar. banka 6,500 den., Priv. agr. banka 194 denar (drobni komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.
Sombor. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet majhen.

Živinski sejmi

Živinski sejem v Šmarju pri Jelšah dne 4. decembra t. l. Dogon 210 govedi, odprodanih ca 35%. Cene: voli I. vrste do 8,50 din, voli II. vrste do 8 din, voli III. vrste do 7 din, telice I. vrste do 8 din, telice II. vrste do 7,50 din, telice III. vrste do 6,50 din, krave I. vrste do 8 din, krave II. vrste do 7 din, krave III. vrste do 5,50 din, teleta I. vrste do 10 din in teleta II. vrste do 9 din za 1 kg žive teže.

Živinski sejem v Ptuju dne 3. decembra in svinjski sejem dne 4. decembra t. l. Dogon: 108 volov, 373 krav, 15 bikov, 20 juncev, 79 telic, 3 zrebata, 141 konj, 215 svinj in 67 prascev. Prodanih je bilo domačih kupcem: 45 volov, 129 krav, 11 bikov, 22 telic, 1 zrebe, 31 konj in 77 prašičev. V Nemčijo je bilo prodanih 16 volov. Cene naslednje: voli 8,25 din, krave 3,75 do 6,50 din, bik 1 din do 7,60 din, telice 5,50 din do 8 din, pršutarji 12 din, debele svinje 14 din in plemenske svinje 11 din za 1 kg žive teže. Zrebata po 1800 din, konji po 600 din do 6000 din in mladi prašički za rejo 6 do 12 tednov stari od 150 din do 220 din za glavo.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo pretužno vest, da nas je danes za vedno zapustil naš srčno ljubljani očka, stari očka, brat, tast, svak in stric, gospod

Alojz Šmid

posestnik na Marofu

Nepozabnega pokojnika bomo spremili na zadnji poti iz hiše žalosti, v četrtek, 12. decembra ob 11 dop., na župno pokopališče.

V Jurkloštru, 10. decembra 1940

Žalujoče rodbine

Šmid, Potočnik, ing. Petriček

in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila

Kirurgični paviljon - evropski škandal

Obupno stanje državnih bolniških ustanov v Sloveniji je posledica pretiliranega centralizma

Ko je l. 1935 razgibala vso slovensko javnost akcija za novo splošno bolnišnico v Ljubljani, je potekala nemalo črnila samo za opise obupnega stanja v naši državni bolnišnici v Ljubljani. Vsi so poznali stisko, ki vlada v bolniških prostorih, vsi so vedeli za velikansko število bolnikov, ki se na leto zatečejo pod njeno streho. Posebno je bil prizadet zaradi pomanjkanja prostora kirurški oddelek, ki je l. 1934 moral sprejeti nad 10.000 bolnikov, torej pila polovico bolnikov, ki jih je vsa bolnišnica v tistem letu sprejela. Ker ni bilo pričakovati, da bo v najkrajšem času mogoče uresničiti zamisel celotne nove bolnišnice, bolnikom pa je bilo vendar treba pomagati, je l. 1936, padla odločitev, da bo država zgradila prizidek najpotrebnejšemu, kirurškemu oddelku. Ta 90 m dolgi prizidek naj bi v obeh svojih etažah nudil prostora za okrog 120 novih postelj. Kmalu so bili dovoljeni tudi najpotrebnejši krediti za zgraditev prizidka in že konec avgusta l. 1936, je bila za gradbeno dela licitacija, ki je tudi uspela. — Dober mesec potem so začeli že z gradbenimi deli. Prizidek je hitro rasel iz tal, nekako pred štirimi leti v januarju l. 1937, je dobil streho.

Kakor je šlo spočetka pri graditvi kirurškega prizidka vse hitro izpod rok, tako se je s tem, da je prizidek prišel pod streho, vse ustavilo. Nadaljnji kreditov za dograditev dolgo časa ni bilo. Čakati je moral polna štiri leta, da je dobil zunanji omet, okna, vrata in potrebne instalacije. Najpovplivnejši činitelji so zastavili vse sile, da so bila dovoljena potrebna denarna sredstva za dokončno ureditev prizidka. Končno je denar prišel in v letošnjem letu je bil prizidek popolnoma urejen.

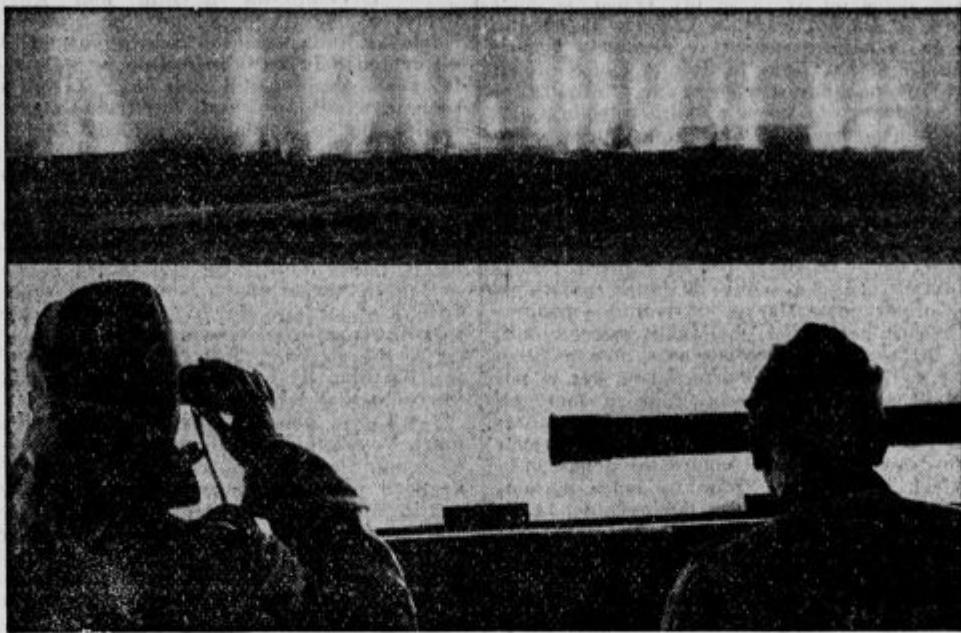
Kirurgični paviljon je torej dozidan popolnoma. Parketi se že svetijo, vse instalacije so opravljene, prazne bolniške sobe so osnažene. Tako že dolgo čaka na to, da bi dobil še opremo. To opremo pa preganja zla usoda, kot je prej preganjala gradbeno dela. V letošnjem poletju je bilo vsega skupaj razpisanih že pet licitacij za dobavo posteljnine: rjuh, odej, žime in podobnega. Ker odloča o teh licitacijah ministrstvo za socialno politiko, je tudi ono moralo licitacije potrditi. Potrdilo ni prve licitacije, ki je bila sredi poletja, iz razloga, ker je bil pri licitaciji dosežen premajhen popust. Tudi vseh naslednjih licitacij ni potrdilo iz istega razloga, ker je bil namreč dosežen pri vsaki naknadni licitaciji še vedno manjši popust — ali pravilneje — pri zadnjih so stavili podjetniki že precej višje cene kakor so preračunane. Nepoznanje razmer pri osrednji vrhovni ustanovi je pripeljalo do lepih posledic. Kirurški paviljon je sedaj nima posteljnine. Pa to še ni najhujše. Zalostno je pač dejstvo, da bi bila posteljнина, če bi bila naročena po prvi licitaciji, za 40% cenejša kakor bo danes. Zima pa se je od prve licitacije do sedaj podražila s samo za 60 din pri kg. Pol leta je bilo treba in polno intervencij in moledovanj in mnogo proć vrženega denarja, da je končno padla edina pametna rešitev, naj uprava bolnišnice v Ljubljani nabavi sama po direktni pogodbi potrebno posteljino. Dvojna škoda seveda ostane: mnogo dražja nabava in še sedaj neopremljen paviljon.

Omenili smo že, da je paviljon že v celoti urejen. Povedati moramo še, da je tudi veliki rentgenski aparat že nabavljen. Prav tako sterilizacija in oprema operacijskih dvoran. Zmanjkal pa je denarja za leseno pohištvo in mali instrumentarij. Zato je potrebnih še 785.000 din. Za to vsoto je bil odobren kredit iz posebnega posojila 33 milijonov dinarjev za zdravstveno opremo državnih bolniških zavodov. Ta kredit, ki je bil dovoljen že avgusta meseca, pa še doslej ni odprt. Zato bo treba čakati še na to, pa čeprav bo vse drugo že v paviljonu nabavljeno in urejeno. Kakor slišimo, sta v tej zadevi v interesu medicinske fakultete intervenirali v Belgradu prof. dr. Lavič in dr. Lušički, ker grozi nevarnost, da bo trpel pouk v poletnem semestru tretjega letnika medicincev, če ne bo do tedaj kirurški paviljon že tako urejen, da bi mogel sprejeti bolnike.

Če smo omenili doslej škodo, ki jo je nepotrežno zastajanje gradbenih del pri kirurškem paviljonu in nepotrežno zamudno nabavljanje opreme povzročilo, se še nismo dotaknili najhujše in najbolj boleče točke. Vsako leto je ljubljanska državna bolnišnica vedno bolj obiskana. Če smo pred petimi leti opisovali nemogoče stanje v bolniških prostorih bolnišnice, kjer ležita po dva sku-

paj, kaj naj rečemo sedaj, ko je bolnišnica te svoje rekorde že zdavnaj posekala. Medtem, ko je l. 1934 bolnišnica sprejela okrog 22.000 bolnikov, jih je že l. 1937 sprejela 30.985, l. 1938 pa 31.419. L. 1939 pa je bil naval na bolnišnico še mnogo hujši ter je bolnišnica sprejela 34.500 bolnikov. Od teh jih je moral sprejeti mali kirurški oddelek že 17.300. Torej skoraj še enkrat več kakor l. 1934. In danes, 10. decembra, je bil sprejet v ljubljansko bolnišnico bolnik, ki je dobil pri sprejemu številko 34.000. To pomeni, da je letos povprečni sprejem bolnikov na mesec 3000, ali na vsak dan 100. To pomeni hkrati, da bo bolnišnica do konca leta sprejela približno 36.000 bolnikov, kar zopet pomeni nov rekord. Kirurški-

ni oddelek, ki je pri tem navalu najhujše prizadet, ustvarja prava čudesa. V vseh posteljah ležijo bolniki v dvojce. V dvojce celo tedaj, ko jih poneso naravnost z operacijske mize. Pri tem pa drži teh bolniških dvoran, polnih bolečin in nepotrebne stiske 90 m dolg prizidek, ki zaradi sve-tega Birokracija še po štirih letih ni dograjen in urejen! Bolniki, ki prihajajo v kirurški oddelek, poznajo banovinske bolnišnice, poznajo druga javna dela, ki so bila v zadnjih štirih letih izvršena pri nas iz banovinskega in iz državnega denarja in se zato sprašujejo, kako je kaj takega mogoče, ko načeljuje vendar državni bolnišnici v Ljubljani ministrstvo, ki nosi v naslovu celo ime: socialno.

Izvidniška ladja križari po Rokavskem prelivu.

Lažne oporoke so ga spravile v ječo

Čudno naključje je dalo Amerikancu Roosbornu misel, da je začel ponarejati oporoke in je nazadnje prišel v ječo.

Roosborn je strastno zbiral stare in redke knjige. Kupil je kar cele knjižnice. Kar je imelo vrednost, je spravil, druge, manj vredne knjige pa je prodajal nevesnim starinarjem kot velike dragocenosti. Nekeč je zopet kupil celo knjižnico. Med drugimi knjigami je našel staro sveto pismo. Ko ga je pregledoval, je našel v njem preko sto let staro oporoko. Oporočitelj se v tej oporoki pritožuje nad svojim sinom in pravi, da ga razdednjuje zaradi slabega vedenja, vse svoje imetje pa zapušta hčerki svojega brata. Ko je Roosborn oporoko prebral, je začel takoj poizvedovati, ali je bila ta oporoka znana in če ni morda ostala v tej knjigi, da bi sploh kdo vedel za njo. Obrnil se je na agencijo privatnih detektivov za potrebne podatke. Zvedel je, da je oporočitelj sin podedoval vso imovino po svojem očetu, potem pa je vse imetje prenesel na svoje otroke. Zvedel je tudi, da so njegovi potomci veliki bogataši v New Yorku, potomci oporočiteljeve nečakinje, ki bi prav za prav morala po oporoki dedovati, so revni ljudje v Oregonu. Roosborn je šel nekega dne sam v New York in je sporočil dedičevim naslednikom vsebino oporoke. Sporočil jim je, da jo bo izročil sodišču. Ti so se zbalili sramote, zvedeli pa so tudi, da so nasledniki prave dedinje revni, zato so dobro plačali Roosbornu, naj uniči oporoko.

Ta prilika Roosbornu ni dala več miru. Začel je zbirati rokopise prednikov raznih bogatih Ame-

rikancev in ponarejevati oporoke. Preden se je lotil takega posla, je zbral vse podatke o njih. S temi zvijačami si je nabral mnogo denarja. Nazadnje pa jo je le skupil. Sam se je namreč ujel v past. Nekega dne se je prijavil pri bogatem bankirju Teodoru Grahamu. Ta ga je sprejel in lepo poslušal. Roosborn mu je pripovedoval, kako je od nekega njegovega nečaka kupil knjižnico in je med knjigami našel lastnoročno oporoko njegovega prednika, polkovnika sudanske vojske, Benjamina Grahama. Bankir se je smejal, prosil je Roosborna, naj ga malo počaka, ko se je vrnil, pa sta prišla z njim dva policista, ki sta ponarejevalca takoj aretirala. Polkovnik Graham namreč ni mogel pisati, ker je v vojni izgubil obe roki, oporoka pa naj bi bila njegov rokopis iz tistih časov, ko ni več imel rok.

Pri ponarejevalcu so naredili potem preiskavo in so našli cel predal ponarejenih ali prenarjenih starih dokumentov, rokopisov znamenitih ljudi, vladarjev, umetnikov, pesnikov, papeževih bul in celo edikt Karla Velikega.

Grški gozdovi

Po pisanju italijanskega lista »Revista Forestale Italiana« ima Grčija 2 milijona in pol hektarjev gozda, kar znaša 18% gozda na zemlji. Nad polovico grških gozdov je v državnih rokah. Najvažnejše grško drevo je bor, iz katerega dobivajo velike količine surovega terpentina.

Največja mesta na svetu

Svetovna so tista mesta, ki imajo vsaj en milijon prebivalcev. To so po večini državne prestolnice. Prebivalci vsemest sestavljajo velik del človeštva že po številu, še večji vpliv pa imajo na politiko, gospodarstvo, trgovino, promet ter na duhovno in kulturno življenje. Mest z milijonom ali več prebivalcev je na svetu 39 in živi v njih 98 milijonov ljudi, kar je 4,3% vseh ljudi na zemlji. Petnajst teh mest je v Evropi, 11 v Aziji, 10 v Ameriki, 2 v Avstraliji in 1 v Afriki. Nad milijon prebivalcev imajo sledeča mesta na svetu: Veliki New York 11.000.000, New York sam pa 7.380.000, Tokio 6.485.000, veliki London 8.700.000, veliki Pariz 4.963.000, Berlin 4.399.000, Moskva 4.137.000, Šanghaj 3.486.000, Čikago 3.385.000, Osaka 3.221.000, Leningrad 3.191.000, Buenos Aires 2.502.000, Dunaj 1.930.000, Filadelfija 1.835.000, Rio de Janeiro 1.756.000, Hamburg 1.712.000, Detroit 1.619.000, Peiping 1.556.000, Budimpešta 1.116.000 (z okol. 1.518.000), Los Angeles 1.497.000, Kalkuta 1.486.000, Mexico 1.477.000, Barcelona 1.399.000, Kairo 1.392.000, Rim 1.327.000, Varšava 1.307.000, Tientsin 1.292.000, Sidney 1.280.000, Milano 1.225.000, Nagoya 1.224.000, Madrid 1.195.000, San Paulo 1.168.000, Bombay 1.161.000, Kyoto 1.60.000, Glasgow 1.132.000, Kanton 1.123.000, Birmingham 1.041.000, Melbourne 1.041.000, Nanking 1.019.000, Montreal 1.000.000.

Koliko vagonov razstreliva so Nemci zmetali v novembra na Anglijo?

Nemški poročevalski urad je objavil podatke o množinah bomb, ki jih je nemško letalstvo v mesecu novembru zmetalo na angleška mesta. Nemci priznavajo, da so tudi Angleži zmetali na Nemčijo 430.000 kg ali 43 vagonov bomb, in sicer rušilnih bomb, toda to je po nemškem mnenju nič proti 6.747.000 kg ali 674 vagonov bomb, ki so jih nemška letala znosila nad Anglijo. Po teh poročilih je bilo nemško bombardiranje 15 krat močnejše od angleškega. 505 vagonov bomb odpade na 23 velikih nemških napadov na mesta Coventry, Birmingham, Southampton, Bristol in London, 169 vagonov pa na druge važne točke na Angliškem.

Na London so zmetala nemška letala v novembru 318 vagonov bomb. Od tega odpade 266 vagonov na 13 velikanskih napadov. Na Birmingham so vrgli 82 vagonov bomb, na Southampton 56, na Coventry 55, na Bristol 17, na Plymouth 11 in na Liverpool 37 vagonov bomb. Na druge važne cilje v Angliji je bilo poleg že naštetih mest zmetanih še preko 60 vagonov rušilnih bomb. Od tega so zmetali na ladje 24 vagonov, in na letališča 5 vagonov bomb.

Podatki, ki so zgoraj navedeni, se nanašajo samo na rušilne bombe, ne pa na velike količine zažigalnih bomb, ki jih nemška letala vsako poč mečejo na angleška mesta. Gori navedeni podatki so nemški uradni podatki. Tako natančnih uradnih podatkov z angleške strani žal nimamo pri rokah.

Študent zahteva odškodnino od univerze, ker mu ni dala zadostnega znanja

Zanimiva je tožba nekega ameriškega študenta, ki je prišel z univerze z vsemi potrebnimi spričevali, ki je spoznal, da je znanje, ki mu ga je vseučilišče dalo, nezadostno za poklic. Dogovoril se je z odvornikom in je vložil tožbo za odškodnino. To je storil ameriški medicinec Wagner, ki je tožil univerzo v Long Islandu za odškodnino 25.000 dolarjev. Vprašanje je, kakšno stališče bo zavzelo do tega sodišče. Če tožitelj zmaga, bi ga verjetno posnemali mnogi visokošolci, ki so končali študije na vseučiliščih.

Danes premiera odlične Warner Bros-ove družabne satire

Javnost želi vedeti...

Nabavite vstopnice v predprodaji!

Romantična zgodba četvorice mladih ljudi, ki po dolgem beganju najdejo pot do sreče in svoj kotiček v življenju! V filmu sodelujejo slavni zvezdniki iz »Kapitan Blooda« in »Robin Hooda«: ERROL FLYNN, OLIVIA DE HAVILLAND, PATRIC KNOWLES, ROSALIND RUSSELL in priljubljeni komik »HIJ-LIU« HERBERT.

Danes ob 16., 19. in 21. uri KINO SLOGA, tel. 27-30

Povše Leopold:

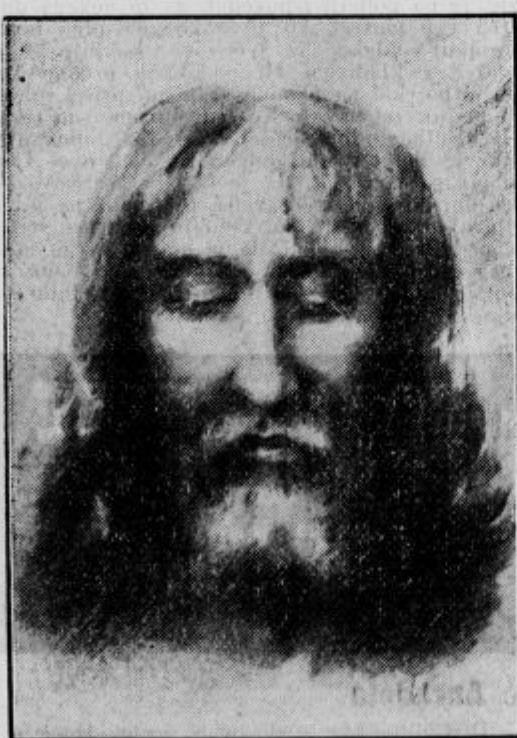
Turinska svetinja

(Sv. sindon.)

Umetniška izjava.

Več kakor vse razmišljanje in popisovanje je vredno, če primerjamo pozitivno sliko svetega prta, posebno obraza, z drugimi umetniškimi deli. Poglejmo, kaj o tem piše E. Faure. Umetnostni zgodovinar E. Faure se je namreč posebej bavil s sliko na sv. prt in jo vsestransko preiskal z umetniškega vidika. Podal nam je lep umetniški dokaz pristnosti turinskega prta. Takole sodi o njem:

»Vsako umetniško delo nosi pečat dobe, šole in tehnike, postopka in načina izdelave dotičnega umetnika, ki jo je izvršil. Edino sv. prt predstavljaja v tem pogledu neko izjemo, ker je ta kratkoma tako izvanredni umetniški dokument, ki daleko presega vso plastično umetnost vseh časov. Težko je to umetnino klasificirati. Niti ne vemo, komu bi ta izreden umetniški dokument pripisali. Je edinstveno delo svoje vrste in predstavlja božje remek-delo! — Vsa umetniška dela, tudi največjih mojstrov, so v kakšnem oziru gotovo pomanjkljiva in prav v tem nam služijo, da se tembolj zavedamo posebnosti in transcendentne lepote slike, ki nam jo odkriva sv. prt. Gospodov obraz na sv. prt nam nudi tako globok vtis, kakor jih ni zmožna dati nobena druga umetnina, ker tu eksakti in kompletni realizem služi kot substrat najčistejšega realizma. Fizično in moralno trpljenje sta dva umetnika, katera sta ustvarila iz tega izvanrednega obličja nadčloveško vizijo, ki vlija grozo v naša srca, pa nas to obličje tudi tolaži in hrabri. Delo je realistično, stvarjeno po naravi in samr. A ono, kar se najbolj izraža iz tega plemenitega, pa tako zmrcvarjenega obličja (Dr. Hynek je po anatomski analizi konstatiral, da je dve tretjini nosu čisto zmlinčena, desno lice oteklo in brada tudi razdejana), je izreden mir. Nekaka slovesna čudovita mirnost preseva iz izraza. Kako je vedro to obličje, ki se tem bolj dojmi gledalca, čim dlje ga opazuje! Tu ni niti sledu kako

Dosedaj najbolje posneto obličje iz sv. prta.

strasti, niti človeške slabosti. Na tem obrazu nič ne opazimo onega vulgarnega izraza obsojenega krivca ali justiciranega človeka, ki navadno kar žehiti upornosti in mržnje. Osajva pa nas na tem obličju izražena velika plemenitost, veličanstvo in prevzema globoka užalost. Človeka celo vznemirja ta obraz, ker ima izraz, ki nekaj razmišlja, razglablja. Zdi se, da vidi, čeprav meži, v skrite kotičke tvoje duše. To je večni Sodnik, ki je le za trenutek zaprl oči, da se more nemoteno po-

globiti v vzvišene misli. To je obličje človeka, o katerem vemo, da je umrl — a po drugi strani nas pa kar prepričuje, da ni mrtev! To je obraz človeka, ki je povsem nadvladal smrt; to je obličje take osebe kot je bil Jezus, ki je nadkriljeval zemeljsko življenje, čeprav ga je popolnoma predstavljajal. Njegovo božanstvo je tudi po smrti izžarevalo iz njegovega človečanstva. Prav v tem pa je njegova edinstvenost, ki se izrazi ne da. Zato niti dobro posneti ni mogel nikdo onega, kar je narava v voljo Previdnosti sama naredila!

Odtis — popolna umetnina.

Tako je sodil čuteči umetnik o sv. prt in njegovem odtisu in tako proslavljal dovršenost podobne na njem. In ta dovršenost popolnoma izključuje možnost, da bi bila podoba delo kakega umetnika iz 14. stoletja, ko je Giotto v Italiji, klasični deželi umetnosti, šele ustvarjal pota realističnemu slikarstvu! Kako bi bila zmožna ustvariti kaj takó velikega gotika; kaj šele kak Francoz ali celo kakšen zastopnik severne umetnosti v tisti dobi, ko vsi kopisti niso mogli spraviti skupaj po tem lepem vzorcu drugega kot le neestetsko karikaturo! In poleg tega je slika na prt negativ in kdo bi si še danes, ko poznamo značaj negativov, upal narediti tako popoln in dovršen negativ, kot ga obdujemo na sv. prt. Ga ni takega umetnika in ga nikdar ni bilo!

Sledovi trpljenja.

4. Pa povrnimo se z umetniškega polja nazaj k nadaljni analizi obrisov na sv. prt, k nadaljnemu razmišljanju onih grozovitih sledov trpljenja, ki jih s prostim očesom lahko zasledimo na sv. prt. To nadaljne razglabljanje nam bo dalo nov vidik, pod katerim bomo presojali sledove trpljenja na svetem prt in dokaz, ki ga lahko krstimo za arheološkega, ko bomo iz obilice gradiva povzeli nekatere točke.

Obličje je res za nas en sam dokument velikankega trpljenja. Na desni opazimo precejšnjo oteklino, posebno desna ličnica je nabrekla. Ta oteklina se vleče tudi čez ustnice. Nos v gornji tretjini je popolnoma razbit, drugo tretjino polomljen in ves na levo nagnjen. Desna trepalnica je močno otečena. Brada je stolčena, posebno hudo

njen levi del. Vse obličje je en sam dokaz izredno hudih udarcev, ki so gotovo povzročeni z različni orodji, ne le z golo roko. Videti je, da so ti udarci kar deževali po Gospodu.

Sledovi udarcev.

Desna rama je zelo močno okrvavljena. Imamo vtis, da je meso na njej kar zmrvljeno; silno težek predmet je to storil. Križ je Gospoda zelo težil. To rano so včasih imenovali šesto stigo. Dalje je videti ves trup, spredaj in zadaj, posebno pa čez pas in po trebuhu, plečih (spredaj in zadaj) popolnoma pokrit z brezštevili ranami. Da se z gotovostjo ugotoviti, da je bil bičan Gospod z dvema vrstama udarcev: a) s trnjevim bičami in b) s posebnim, za to priliko določenim bičem (flagrum Romanum). — Odtisi udarcev na prsih in na trebuhu so tako na gosto nasejani, da ne bi mogel najti zdravega mesta v velikosti ene same šivankine glavice! Udarci, povzročeni s predpisanim bičem po rimskem zakonu, so 2—3 cm dolgi in v parih nastopajo. Našteli so do 40 parov takih udarcev, kar točno odgovarja takratnemu načinu bičanja. Opazimo pa, kot že omenjeno, tudi druge sledove udarcev, ki so pahljačaste oblike. Posebno so ti sledovi vidni ob straneh in ob bokih. In nato udarce vseh mogočih oblik, po katerih bi za vsakega posameznega težko določili, s kakim orodjem je bil povzročen. Le za nekatere lahko presodimo, da so od trnjevih šib, jermenov itd. Zanimivo je, da se ti sledovi udarcev na turinskem prt točno ujemajo s krvavimi odtisi na tuniki iz Argenteuilla. To je ugotovila posebna komisija slovehih znanstvenikov na teoloških, arheoloških in medicinskih polju. Iz vseh dosedanjih ugotovitev bi sedaj že mogli razbrati tudi one točke, ki si jih je za predmet izbrala arheologija. Ta znanstvena panoga zgodovine, ki iz starih ostalin skuša razbrati življenje in delovanje posameznikov, družine in narodov v preteklosti, je pri proučevanju sv. sindona igrala važno vlogo. In rezultati? Njeni dosedanj izsledki, ki jih je dobila na podlagi proučevanja drugih kulturnih spomenikov, so se dosedaj popolnoma skladali z onimi, ki jih na podlagi znanstvene analize iz prta dobimo.

(Dalje.)

Drobne novice

Koledar

Sreda, 11. decembra: Damaz, papež; Hugolin, puščavnik.

Četrtek, 12. decembra: Aleksander, mučenec; Dionizija, mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Josip Petrič, posestnik. Pogreb bo danes ob 4 popoldne z Žal, kapela sv. Jakoba, na pokopališču k Sv. Križu.

† V Dolnem Logatcu je mirno v Gospodu zaspala gospodična Anica Maček, stara šele 18 let. Pogreb bo v četrtek ob pol 4 popoldne na župnijsko pokopališče v Dol. Logatcu.

Naj jima sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskreno sožalje!

V Žužemberku zasvetila električna luč

Na praznik Marije Brezmadežne 8. decembra je doživel starodavni žužemberški trg izreden dan. Dograjen je električni daljnovod iz Zagreba v Žužemberk s transformatorskima postajama v Smihelu in Žužemberku. Ta dan sta dobila električno trg Žužemberk in Smihel pri Žužemberku. S priključitvijo ostalih vasi se dela z vso naglico.

Točno ob pol 5 zvečer se je pripeljal g. ban dr. Marko Natičan s načelnikom g. inž. Ruehom in ravnateljem KDE g. inž. Miklavcem. Ogromna množica je sprejela g. bana pred harno cerkvijo. G. upravitelj Mrvar je v jedrnatih besedah povabil delo za elektrifikacijo Žužemberka in se zahvalil gospodu banu in g. načelniku za izvršeno delo. Gospod ban pa je poudarjal misel, kako hvaležni moramo biti Bogu in kraljarjem naše države, ko lahko v miru gradimo in delamo za blaginjo, medtem ko drugod po Evropi bombniki sipljejo razdejane in smrt. Na banovo povelje: »Bodi luč!« je zazarela krasna farna cerkev in starodavni trg v neštevilih lučicah. Med zvonikoma je blestel krasen velik križ iz samih električnih žarnic. V cerkvi je g. dekan Gnidovec razložil pomen luči z željo, da bi ljudje vedno bolj ljubili luč, ko dela teme. Nato je duhovščina zapela Tebe Bogu hvalimo. Nabito polna velika farna cerkev je pričala, kako ljudstvo ceni to veliko pridobitev.

Nepozabni prizori strahovitega potresa in nepregledne poplave so vzrok, da film privabi še vedno nove gledalce, ki odhajajo od predstav s priznanjem, da so videli delo, ki jim pomeni pravo doživetje.

Predstave ob 16, 19. in 21. uri! **KINO UNION Tel. 22-21**

Kino Matica

telefon 22-41

Predstave ob 16, 19 in 21

Nedosegljivi, človeško tako prepričljivi **GARY COOPER** podaja po-noven dokaz svoje visoke umetniške kvalitete v Paramountovem velefilmu **BEAU GESTE** (Modra zvezda)

— Prva slovenska knjiga o letalstvu — vabilo na subskripcijo. Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani namerava izdati knjigo: Letalstvo, fizikalne osnove, spisal profesor L. Andree, in v ljudno vabi s tem vse prijatelje letalstva, naj se na knjigo naroče. V prednaročni stane knjiga 120 din. Izšla pa bo samo v primeru ako se bo prijavilo dovolj naročnikov do konca meseca januarja 1941. Naročila sprejema samo založnica in so nepreklicna.

— Ali res še nisi naročil sliko Marije Pomagaj? — Namesto vena na grob blagopokojnega g. dr. Jamarja je darovala rodbina J. Kavčič 200 dinarjev Društvu slepih, za kar se ji Društvo slepih iskreno zahvaljuje.

— S plinom se je nevarno zastrupil 54 letni delavec Berčič Blaž iz Mahovnika pri Kočevju. Zakuril si je v sobi peč, ki ni imela dimnika. Razvili so se strupeni plini in ko so ga našli, je bil že zelo slab. Njegov sin, ki je spal v istem prostoru, pa je bil že mrtev. Berčiča so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer mu skušajo rešiti življenje.

Sardelno pasto »NEPTUN«

eksportira v razne države Evrope in Amerike

»NEPTUN« d. d. — Split največje domače tovarne sardin

— Kadar opravlja pred prazniki gospodinja veliko pospravljanje, osnaži pohištvo vselej z »Novinarjem«, da izgleda zopet kot novo. Drogerija Gregorič, kr. dvorni dobavitelj, Ljubljana, Prešernova 5.

— Na javni licitaciji, ki bo dne 30. decembra 1940 ob 9 dopoldne v postopju okrajnega načel-

stva v Ljubljani, Hrenova ulica št. 11, se bodo prodajale razne puške, samokresi itd. Licitacije za orožje se smejo udeležiti le osebe, ki so v posesti nabavnega dovoljenja za orožje, in bodo smele kupiti le ono orožje, na katere so dovoljenje glasi. Na dražbi kupljeno orožje se mora v 8 dneh prijaviti občupravnemu oblastvu prve stopnje in prositi ali za orožni list, ali za dovolilo za posest orožja. Vsak kupec plača razen kupnine še takso po 10 din za dražbeni zapisnik, dalje takso po tar. post. 81 zakona o taksah v višini 4% od kupne cene.

— Zaradi ponarejenega 50 dinarskega kovanca — 3 mesece. Trije krepki Gorenjci si bodo pač dobro zapomnili večerjanje dan pred malim kazenskim senatom, ki jih je sodil zaradi zločina razpiranja ponarejenega denarja. Oženjeni delavec Jože, doma ob Sv. Nežji pri Trzinu, je dobil v roke prav slab ponarejen kovanec za 50 din. Skušal ga je najprej spraviti v promet v domači gostilni. To ni šlo. Nato je Jože kovanec prodal trgovcu Tonetu, tudi doma pri Sv. Nežji. Ta in gostilničar Janez sta pozneje lani septembra plačevala s tem ponarejenim kovancem zaplate v gostilni pri »Naekuc« v Kranju. Natakarija pa je kovanec odklonila, češ da ni pristen in da je ponarejen. O zadevi so zvedeli orožniki. In naposled so bili vsi obloženi zaradi zločina po paragrafu o ponarejanju denarja. Prvi — Jože — je priznal, da je falzifikat prodal trgovcu Tonetu za 25 din. Druga dva, Tone in Janez, pa sta se pred sodniki zagovarjala, da sta ponudila ponarejeni kovanec natakariji v Kranju samo v šali. Jože je bil obsojen nepogojno na 3 mesece strogega zapora in 120 din denarne kazni, ker je ponarejeni denar prodal trgovcu. Tone in Janez pa sta bila obsojena vsak na 3 mesece strogega zapora in 120 din denarne kazni, ker sta v Kranju skušala spraviti v promet ponarejeni denar. Jože je oproščen povprečnine, Tone in Janez pa morata k temu plačati še 500 din povprečnine, kakor tudi stroške kazenskega postopanja. Pri Janezu je sodišče izreklo kazen za pogojno in mu jo je odložilo za dve leti.

— Vrgel mu je medeninasto pipo v trebuh. Delavca Stane Janežič in Jože Lotrič sta zaposlena v pivovarni »Union« v Ljubljani. Oba sta bila organizirana pri »Narodnosocialni strokovni zvezi«, v katere upravnem odboru je prišlo do nesoglasij. Nastalo je med obema hudo sovraštvo. Letos 12. junija je Jože Lotrič med delom začel

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je krivdo priznal, navajal pa je razne prav tehne razbremenilne okolnosti, ki so pri odmeri kazni tako vplivale, da je dobil prav mlo kazni. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

VENCI, CVETJE v veliki izbiri in poceni v evetličarnah

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je krivdo priznal, navajal pa je razne prav tehne razbremenilne okolnosti, ki so pri odmeri kazni tako vplivale, da je dobil prav mlo kazni. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

BEAU GESTE (Modra zvezda)

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je krivdo priznal, navajal pa je razne prav tehne razbremenilne okolnosti, ki so pri odmeri kazni tako vplivale, da je dobil prav mlo kazni. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

BEAU GESTE (Modra zvezda)

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je krivdo priznal, navajal pa je razne prav tehne razbremenilne okolnosti, ki so pri odmeri kazni tako vplivale, da je dobil prav mlo kazni. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

BEAU GESTE (Modra zvezda)

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je krivdo priznal, navajal pa je razne prav tehne razbremenilne okolnosti, ki so pri odmeri kazni tako vplivale, da je dobil prav mlo kazni. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

BEAU GESTE (Modra zvezda)

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je krivdo priznal, navajal pa je razne prav tehne razbremenilne okolnosti, ki so pri odmeri kazni tako vplivale, da je dobil prav mlo kazni. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

BEAU GESTE (Modra zvezda)

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je krivdo priznal, navajal pa je razne prav tehne razbremenilne okolnosti, ki so pri odmeri kazni tako vplivale, da je dobil prav mlo kazni. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni.

BEAU GESTE (Modra zvezda)

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

Proti nevarnosti

okuženja po ustni du-plini jemljite okusne

Dobivajo se v vseh le-karnah. Cena ma-lega zavitka Din 8.—, velikega zavitka Din 16.—.

Oglas reg. S. br. 15310, 27. V. 1939.

* Prvi ženski klub v Zagrebu. V Zagrebu se je ustanovil prvi ženski klub, čigar namen je združiti ženske iz vseh poklicev, družabnih slojev in vseh strank v prijaznih in lepih prostorih bo članicam nudena možnost, da se zbli- raje k pogovorom in predavanjem. Klubove prostore so otvorili večeraj s čajanko.

* Decembrska nevihta nad Karlovcem. Preteklo nedeljo popoldne je pridivila nad Karlovac huda nevihta, ki jo je spremljalo močno grmenje in treskanje. Lilo je kakor iz skaf-fa, vmes pa je padal tudi sneg. Zaradi nevihte so morali odklopiti tudi električno strujo. Sneg in dež sta se spremenila v točo, ki je padala debela kakor orehi. Čeprav je padala toča samo par minut, jo je bilo po cestah in ulicah štiri centimetre na debelo.

* Medvedi in volkovi ogražajo planinske vasi okrog Travnika. V planinskih krajih Bos-ne je padlo zadnji čas pol metra snega. Mrz in lakota sta prignala medvede in volkove do vasi, kjer prežijo na živino. Posebno krvoločni so volkovi, ki so v nekaterih vaseh poklali mno-go živine in ovac. Kmetje se skušajo ubraniti zverj s tem, da v bližini hiš in živinskih staj kurijo velike grmade.

* Ko je prišel v zavetišče in popil čaj, je umrl. Po travniških ulicah je že dolgo časa pro-sil osmdesetletni ubožec Ivan Martinovič. Pred kratkim je mestno županstvo v Travniku usta-novilo zavetišče, v katero je bil sprejet tudi Martinovič. Lačen in premražen je prišel zju-traj v prostore zavetišča. Tam so ga takoj spre-jeli, okopali in preoblekli in mu nato dali jesti. Ves srečen je Martinovič legel v posteljo in prosil, naj mu dajo nekoliko čaja. Ko je pil čaj, mu je postalo slabo in s skodelico v roki je izdihnil svojo dušo.

* Peturni boj med orožniki in roparji. Iz Podujeva poročajo, da se je te dni močni orož-niški patrulji, ki je že dolgo časa zasledovala po gozdovih in votlinah roparsko tolpo, posre-čilo ubiti roparskega poglavarja Fejsula Baj-ramovića v vasi Tenešdol. Fejsul se je s svoj-im tovarišem Salihom Imerovićem vgnezdil v poslopju kmeta Maharema Fejsulovića. Ko so se orožniki približali hiši, sta jih začela raz-bojnika močno obstreljevati. Orožniki so se vrgli na tla in tudi začeli streljati. Razvil se je silno srdit boj, med katerim so dobili orožniki ojačenja. Roparja sta imela veliko municije, ker je streljanje trajalo celih pet ur. Po tem času je ropar zaklinal orožnikom, da se uga. Ko je neki orožnik nato zapustil svoje kritje, ga je hotel Fejsul ustreliti, naker so orožniki začeli ponovno streljati. Medtem pa je Fejsul zažgal hišo, da bi v dimu pobegnil. Ker pa je bila hiša gosto obkoljena od orožnikov, se mu z njegovim tovarišem ni več posrečilo zbežati. Kroglja ga je zadela v glavo in mrtev se je zgrudil na tla. Ko je Salih videl, da je njegov tovariš mrtev, se je vdal. Priznal je celo vrsto umorov, ki jih je skupaj s Fejsulom zagrešil. Med drugim sta oba razbojnika nedavno vrla v neko kmečko hišo, ubila kmeta in njegovo ženo in do smrti mučila njunega dveletnega otroka. Muhareмова hiša je pogorela do tal, niti živine niso mogli rešiti.

* Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

BEAU GESTE (Modra zvezda)

„ROŽA“ Františkanska 3 nasproti „Uniona“ in Gosposvet-ska 1 nasproti „Figovec“

udarci tako zadeli, da je umrla. Neki fant, ki je Weissovi dostavljaj mleko v njeno stanovanje, je na policiji izpovedal, da je nekega dne pred več meseci, ko je kakor navadno hotel dostaviti mleko, iz Weissove kuhinje slišal udarce s kladivom ali podobnim predmetom. Ko je potikal na vhodna vrata, ni prišel nihče, da bi prevzel mleko. Ko tudi na ponovno trkanje ni nihče odprl, je šel v sosedno stanovanje, kjer je hotel oddati mleko za Weissovo. Tam so mu pa sporočili, da je Marija Weissova že več dni odsotna iz Zagreba, njen mož pa je že zjutraj odšel v službo. Policija proučuje senaj te podatke, ker misli, da je gotova zveza med opazovanji omenjenega fanta in med umorom Marije Weissove. Podrobnosti se v interesu preiskave ne morejo objaviti.

Preiskava o umoru Marije Weissove v Zagrebu se je, kakor poročajo, premaknila z mrtve točke. Izpoved neke nove priče bo mor-da vso preiskavo spravila v čisto drugo smer in pomagala pojasniti zločin. V zvezi s tem je zanimivo ugotoviti, da je zločin morebiti izvršila celo ženska. Možno je tudi, da ne gre za premišljen umor. Izključeno namreč ni, da je med neznanke ali neznanec in Marijo Weissovo nastal prepri, med katerim so Weissovo

zbadati in izživati Staneta Janežiča. Rabil je tudi hude žaljivke. To je Staneta spravilo iz ravnotežja. V jezi je pograbil težko medeninasto pipo in jo vrgel proti nasprotniku. Pipa je slednjega zadela v desno stran trebuha s tako močjo, da je Lotrič postal slabo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Kakor je pozneje zdravnik — sodni izvedenec dr. E. Suher — izjavil, je bila poškodba smrtonosna. Zaradi zločina hude telesne poškodbe je bil večer pred malim kazenskim senatom Stane Janežič obsojen na 6 mesecev zapora ter mora plačati Lotriču za izgubo zaslužka in za bolečine okoli 3500 din. Janežič je kriv

LJUBLJANA

Koncert Trboveljskega slavčka

V ponedeljek zvečer je bil v Filharmonični dvorani v Ljubljani jubilejni koncert mladinskega pevkega zbora iz Trbovelj »Trboveljskega slavčka« pod vodstvom dirigenta g. Avgusta Suligaja. Koncert je bil prirejen pod pokroviteljstvom Trboveljske premožkopne družbe, katero je zastopal njen glavni ravnatelj g. Rihard Skubec, ki je ves čas od ustanovitve zbora pa do sedaj pomagal z mecensko darežljivostjo zboru. Koncerta se je udeležil tudi načelnik prosvetnega oddelka kr. banske uprave g. dr. Lovro Sušnik. Spored je obsegal tri skupine točk; prvi in tretji del sta obsegala zborovske točke, dočim je drugi del koncerta izpolnila nekdanja članica zbora gđ. Režika Koritnikova kot solistinja, ki je zapela dve operni ariji. Pred začetkom nastopa je mala članica zbora izrekla zahvalo vsem dobrotnikom zbora, posebno glavnemu ravnatelju Trb. premožkopne družbe g. Skubcu. Za desetletni jubilej pa so zboru čestitali v imenu Jugoslovanske pevke zveze g. dr. Švigelj, zastopniki učiteljskega in akademskega pevkega zbora ter Trboveljčanov v Ljubljani, ki so tudi poklonili zboru in pevovodju lepe vence. Predvajane pesmi so žele mnogo odobranja.

PROSLAVA
500 LETNICE GUTENBERGA
V soboto dne 14. decembra ob 20. uri v franciskanski dvorani v Ljubljani

ODLIČEN SPORED
Zborovski in solopeteljski, recitacijski, govorni, glasbeni, dramski prikaz

Vabimo vsa javnost, da obišče pomembno kulturno manifestacijo in zanimivo prireditev
Vstopnina: sedeži po 12, 10, 8 in 6 din;
stojači po 4 din

1 »Slovenske Marijce« je bil naslov predavanja, ki ga je imel zadnji petek na IX. prosoenem večeru prof. dr. Franc Stele. Za uvod smo videli lep običaj, ki je še ohranjen po naših župnijah, ko nosijo v zadnjih 9 dnevih pred božičem Marijo od hiše do hiše. Mi se trudimo, da bi take šege in običaje še ohranili. Običaj so zelo lepo podale gojenke šolskih sester v Ljubljani. — Pregled o Marijinih slikah na Slovenskem je mojstrsko obdelal g. predavatelj. — Opozorjamo na prihodnji prosvetni večer, ki bo v petek 13. decembra, ko bo predaval g. prof. Šuštaršič o zvezdah. Predavanje bo zanimivo in bogato ponazorjeno s skoptičnimi slikami.

1 Ali res še nisi naročil slike Marije Pomagaj?

1 Združenje trgovcev in zimska akcija mestne občine. Združenje trgovcev ponovno obvešča svoje članstvo, da je uprava sklenila podpirati le zimsko akcijo mestne občine, zato naj se vse ostale nabiralne pole raznih organizacij in društev odklanjajo. Vsak darovalec dobi pri odboru za zimsko pomoč pri mestni občini potrdilo, s katerim se lahko vsak izkaže nabiralcem, da je že zadostil zimski pomoči mestne občine. Vsi oni, ki se še niso odzvali pozivu odbora za zimsko pomoč mestne občine, priporočamo, da to čimprej store, da bo obdaritev revnih lahko ob pravem času izvedena.

1 Kaj je ženska, vam pove Mlakarjeva igra »Vragova smola«. Igrale jo bodo dijakinje v nedeljo 15. decembra ob 8 zvečer v franciskanski dvorani v prid ubogih učenec na uršulinskih šolah v Ljubljani. Predprodaja vstopnic pri Štiligaju.

1 Poslužite se vstopnic, katero vam nudijo poštvovalni skavti za izseljensko akademijo, dne 15. t. m. ob pol 11 dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Mladina ljubljanskih šol bo s peštrm sporedom in pesmi dokazala veliko ljubezen do naših rojakov v tujini, katerim hoče pomagati. Slovenski narod naj pokaže svojo narodno zavest in v nedeljo napolni univniško dvorano, da da s tem priznanje poštvovalni mladini. Smo v času, ko naši rojaki v tujini najbolj rabijo naše pomoči, zato jim pomagajmo in ohranimo v njih ljubezen do naroda in države.

1 Božična darila za gospode, dame in otroke boste najbolje in praktično izbrali za vsako ceno pri Goricki, Sv. Petra cesta.

1 Fotografski natečaj je spet razpisala mestna občina ljubljanska za najboljše fotografske slike in diapozitive mesta Ljubljane naslednjih področij: I. Celotni pogledi na Ljubljano; II. nova Ljubljana (po svetovni vojni); III. Ljubljana — vrtno mesto; IV. splošni ljubljanski motivi; V. Ljubljana v posnetkih z barvnimi filmi. — Naj-

boljše slike oziroma diapozitive iz vsake prej navedene skupine dobe nagrade: I. nagrada po 500 din, II. nagrada po 300 din, III. nagrada po 200 din in 2 nagradi po 100 din, torej skupno 1200 din za vsako skupino ali za vse skupine skupaj 6000 din. Natečaja se lahko udeležijo vsak poklicni fotograf ali amater s kopijami ali povečavami najmanjše velikosti 18 x 18 cm na gladkem papirju v belo črno tonu; barvasti posnetki pa morajo biti montirani med steklene ploščice in vloženi v aluminijaste ali druge okvire. Število slik ni omejeno. Slike oziroma diapozitive je treba poslati mestnemu poglavarstvu — turističnemu odboru v zaprtih kuvertah, opremljenih z geslom in z označbo, kaj predstavljajo in v katero področje spadajo. To okoliščino morajo naznačiti na zunanji strani kuverte z rimsko številko I, II, III, IV ali V. Ime avtorja naj bo v zalepljeni kuverti, na njej pa isto geslo kot na fotografiji. Mestna občina pridobi brez nadaljnjega pravic enkratno reprodukcijo onih slik, ki dobe I. ali II. nagrado. Za druge nagrajene ali nenagrajene slike pa plača še poseben honorar za reprodukcijsko pravico. Pri barvstih diapozitivih pride poveljstvo odkup z vsemi avtorskimi pravicami. Cene se določijo sporazumno z avtorji. Ocenitev slik in razdelitev nagrad bo opravila posebna komisija, ki jo določi turistični odbor. Da bodo fotografi imeli dovolj časa in prilike za obdelavo Ljubljane v vseh letnih tasihi, morajo poslati slike do 1. decembra 1941. Vsa podrobnejša pojasnila daje turistični odbor za mesto Ljubljano v gospodarskem uradu, Beethovnova 7-I.

1 Rokavice, nogavice, Karničnik, Nebotičnik. 1 Film »Javnost želi vedeti« je odlična ameriška družabna satira V ozadju te zgodbe je redakcija velikega dnevnika, ki je obsojen propagandi, ker mu primanjkuje senzacij. Središče zgodbe pa je domišljajni novinar (Errol Flynn). On ve, česa si javnost želi, ve, s čim bo čitateljem ustregel. Zato jo informira o vseh družabnih intrigah mondenega New Yorka. Vse ženi ljubita našega junaka: ljubka milijonarjeva hčerka (Olivia Haviland) in energična reporterka (Rosaland Russell). Katera bo zmaga. Katero ljubi on? — To je prijetna zgodba filma, ki teče te dni v kinu Sloga.

MARIBOR

Brat ubil brata

Strašna žaloigra v hiši slabomnih ljudi

Maribor, 10. decembra. Pred nedavnim časom smo v našem listu poročali o drznem roparskem napadu v vasi Sp. Stanišina pri Podlehniku v Halozah, ki je precej spominjal na še nepojasnjen roparski umor pri Sveti Barbari v Halozah. V Sp. Stanišini so našli posestnika Janeza Drobničarja v njegovi hiši ubitega, njegovega brata Andreja pa tako poškodovanega, da so ga morali spraviti v pujsko bolnišnico, kjer se še sedaj nahaja. 13 letni pastirček Viktor Vrečer, ki je služil pri obeh bratih, je izpovedal, da sta vdrila v Drobničarjevo hišo okrog 1 ponoči dva velika, močna razbojnika, ki sta svetila z električnimi svetilkami ter zahtevala od obeh Drobničarjev denar. Andrej Drobničar in pastirček sta spala takrat, ko so razbojnik vdrli v hišo, na peti, Janez Drobničar pa na klopi poleg peči. Janez in Andrej sta se postavila razbojnikom po robu, pastir pa je pobegnil ter se zatekel domov. O tem napadu je pastirček pripovedoval svoji materi, ki je obvestila sosedo, ti pa so poslali po orožnike. V vsej okolici je zavladalo strahovito razburjenje zaradi razbojništva, saj je ljudem še v živem spominu roparski napad pri Sv. Barbari. Orožniki so začeli z vso vnešmo s preiskavo. Prijeli so tri bosanske delavce, ki so v sosednji vasi tvorili s svojimi konjiča drva iz gozdov. Pastir je pripovedoval, da so razbojnik govorili hrvaško. Dne 19. novembra zjutraj so omenjene tri konjarje res videli v Stanišini. Izgovarjali pa so se, da so prišli po svoje konjiče, ki so se ponoči pasli ter so tako zašli do Stanišine. Vse tri Bosance so zaprli, ker pa ni bilo proti njim nobenih dokazov, so jih izpustili.

Ze v začetku preiskave pa se je orožnikom zdel ta zločin zelo skrivnosten. Ko so namreč proti večeru prišli na dom obeh bratov Drobničarjev, ki leži precej na samem v jarku ter je najbližji sosed oddaljen kakih 200 metrov proč na griču, je Andrej Drobničar pasel živino. Bil je tako poškodovan, da se je komaj vlačil okrog, pa vseeno ni prikladal sosedov ter je sam opravil živino. Truplo njegovega brata Janeza pa je ležalo v postelji, skrbno umito, da se niso poznali na njem nobeni krvavi madeži. Pokrito je bilo z rjuho. Vse v sobi pa je bilo razmetano, cunje so ležale sem in tja ter se je videlo, da je nekdo brskal po omarah, kakor da bi iskal denar.

Pri Drobničarjih so bile čudne razmere. Na domu sta živela brata Janez in Andrej. Janez ni rad dosti delal, Andrej pa je bil slaboumen, vendar ne toliko, da ne bi bil znal gospodariti. Bil je jako skop, stiskal je vsak dinar ter si je tako prihranil nekaj denarja. Družbo jima je delal 13 letni pastirček Viktor Verlič, ki pa je tudi nekoliko omejen. Vsi trije so tvorili neko čudaško, nenormalno družino, ki je živela sama za sebe, brez tesnejših stikov s sosedi. Ker so ljudje mislili, da morajo imeti Drobničarji nekaj denarja in ker so ostale okoliščine, posebno še pričevanje pastirčka, to potrjujevalo, se je zdelo povsem verjetno, da je treba zločin pripisati razbojniškemu napadu. Toda sedaj se je posrečilo orožnikom vendar razvozlati to zagonetko, pa se je iz razbojništva izcimila strašna žaloigra, ki se je že dolgo pripravljala, dokler se ni v usodni noči od 19. na 20. november odigrala v družbi treh nenormalnih, slabomnih ljudi. Ugotovilo se je, da je ubijalec Andrej Drobničar, ki je ubil lastnega brata v strahovitem spopadu, ki se je med obema izvršil in pri katerem je sam dobil nevarne poškodbe. Do spopada pa je prišlo zaradi tega, ker je hotel Janez Drobničar pripeljati na dom ženo, ko se je naveličal večne družbe slabomnega brata in pastirja. Vse podrobnosti te žaloigre je razkril orožnikom 13 letni pastirček Vrečer, ko so ga ostro prijel, ter jim je priznal, da je svojo prvotno izjavo podal pod pretnejo ubijalca Andreja. Pastirček je bil priča poboja med bratom ter je o tem pripovedoval:

Brata Janez in Andrej Drobničar sta se že dolgo kregala, ker je Janez izjavil, da se hoče oženiti, ker mu je tega samskega življenja že zadosti. Andrej pa se je bal, kaj bi se potem z njim zgodilo, če si brat pripelje k hiši ženo. Zaradi tega mu je vedno nasprotoval ter mu grozil. Tudi sosedje so vedeli, da bi se bil Janez že zdavnaj rad oženil, pa se ni upal zaradi brata. Janez je bil vedno brez denarja ter odvisen od brata, ki je imel nekaj gotovine, katero je skopo stiskal, vendar je bratu od

1 Pri zaprtju, motnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

1 Šest rogoviležev je prišla policija v zadnji noči. To ni nazadnje nič posebnega. Bolj čudno pa je, da je vseh šest tihcev bilo brez belica, kljub temu, da so si ga naložili polno mero. Skazalo se je, da so vsi stari delomrščni, ki že dan nabirajo pri dobrosrčnih ljudeh drobiž, nato ga pa zvečer zapijejo. Draginja se njim pozna le v toliko, da sedaj nekaj dalj časa pritiskajo kljuko in da zato malo kasneje ponoči začno rogoviliti.

1 Tatvine koles. Zadnje dni je policija prijela zopet prijave o petih ukradenih koles v skupni vrednosti 3.600 din. Kakor ponavadi so tatovi kolesa odpeljali izpred gostiln in iz vež.

1 Velika tatvina vreč. V Obirski ulici je bilo ponoči iz skladišča Filipa Podbevška ukradenih 160 vreč za moko in 30 vreč za kavo v skupni vrednosti 5100 din. V zadnjih 14 dnevih pa je bilo prav tam vsega skupaj ukradenih že 400 vreč za moko, ki so bile vredne 12.400 din.

Za Jegličev akademski dom

so darovali: neimenovani 20.000 din; po 100 din: dr. Fr. Kulovec, senator; Ponebšek Janko, notar, Murska Sobota; neimenovani; občina Vel. Lašče, občina Koroska Bela. Po 500 din: dr. Voršič A., Celje, občina Komenda. Po 400 din: neimenovani, občina Loka pri Zidanem mostu. Po 200 din: dr. I. Lovšin, Lasko, župna pisarna Trnovo. Po 100 dinarjev: dr. A. Breznik, inž. Erpič J., Logar Ivan, Lekenik, Zmave F., Mala nedelja, Čuden Josipina, občina Bohinjska Srednja vas, občina Sv. Lenart pri Laškem. Dr. J. Fabijan 57 din, Koletič, prof., 50 din; dr. F. Stele 30 din; dr. St. Aljančič 25 din; M. Ahačič 10 din; Lado Ločnikar 10 din; A. G. 5 dinarjev.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Naj bi bili njihovi darovi v spodbudo vsem, ki se »Jegličevega doma« še niso spomnili, čeprav so dobili že mnogo prošnji. Ze samo dejstvo, da bo ta dom spomenik pokojnemu slovenskemu vladiki, in neobhodno potrebna socialna ustanova današnjih težkih časov, akcijo dovolj priporoča.

Posiljajte darove za »Jegličev dom« na Hranilnico dravske banovine v Ljubljani, čekovni račun 10.680.

Akcija za »Jegličev akad. dom«

českim platnom. Kupila je dve bali takega platna ter plačala meter po 120 din, v trgovini pa so ji pojasnili, da je dobila navaden šifon, ki stane meter 60 din. Oškodovana je za 2160 din.

1 Trije nepoboljšljivi grešniki obsojeni. Mali senat mariborskega okrožnega sodišča si je v ponedeljek dopoldne privoščil tri nepoboljšljive tatinske grešnike, katerih niti številne kazni niso poboljšale. Franc Gustin iz Poljčan je bil zaradi tatvin v Slov. Bistrici obsojen na 2 leti robije in 3 leta izgube častnih pravic, Karl Kostrevec iz Sremelj je dobil zaradi tatvine v Zupetincih 1 leto in pol robije ter 2 leti izgube častnih pravic, 34-letni Janez Pečnik iz Goriskega pa je bil obsojen zaradi tatvine ene ovce na 5 mesecev strogega zaporu ter 2 leti izgube častnih pravic.

1 Nezvestnega bolnika je okradel. V ponedeljek je prišel v Maribor trgovec Franc Nedog iz Ptuj ter je nameraval potovati v Gradec. V Mariboru pa ga je na ulici napadla slabost ter se je onesvestil. Prišli so reševalci ter so ga prepekljali v bolnišnico. Ko pa so reševalci v bolnišnici klicali vratarja, so položili bolnika na nosilnici na tla. Tedaj je pristopil neznan možki ter se sklonil nad nezvestnega z besedami: »Tega gospoda pa poznam, pa bom njegovo gospo obvestil«. Obenem je nekaj šaril okrog ležečega. Potem se je ugovotilo, da mu je ukradel 500 din vredno uro in razne listine. Tatu je pa policija izsledila zvečer v osebi brezposelnega trgovskega pomočnika Ivana Frica, ki je prodajal po Mariboru v gostilnah razglednice. Ure pa pri njem niso več našli.

Gledališče

Sreda, 11. decembra: Zaprti.

Četrtek, 12. decembra, ob 20: Plesni večer Moharjeve in Pilata, člana ljubljanskega baleta. Red C.

CELJE

c FO Celje I. ima drevi ob 8 v Prosvetnem domu svoj redni sestanek, na katerem bo govoril g. ravn. Franc Kotnik o 140 letnici Prešernovega rojstva.

c Razstava del Alberta Sirk. Prof. Albert Sirk bo razstavil v sejni dvorani Mestne hranilnice v času od 15. do 27. decembra t. l. svoja dela, ki bodo pokazala v glavnem naš Jadransko morje v vsej svoji lepoti in življenje naših dalmatinskih ribičev, tako kakor oa je videl in občutil umetnik. Razstavljeno bo blizu 50 del, večina v olju in nekaj akvarelov.

c Odlikovanje Celjskega šahovskega kluba. Ob priliki proslave 20-letnice za svoje kulturno, prosvetno in tujsko propagandno delo dobil CSK priznanje z najvišjega mesta. Včeraj dopoldne je okrajni načelnik g. dr. Ivan Zobec izročil odboru CSK red sv. Save IV. stopnje, poudarjajoč zasluge, ki si jih je klub pridobil za Celje s tem, da je nastopil 41 krat v Celju proti raznim tu in izozemskim klubom.

c Društvo združenih zasebnih in trgovskih namestencev Slovenije, podružnica v Celju, priredi drevi ob 8 v mali dvorani Ljudske posojilnice predavanje, na katerem bosta govorila o Pokojninskem zavodu za nameščence g. dr. Milavec Anton, predsednik zavoda, o Trgovski bolnišnici blagajni pa g. Ivan Martelanc, predsednik bolniške blagajne. Ker bosta gospoda predavatelja razpravljala o raznih spremembah in stanju obeh zavodov, vabimo člane in prijatelje društva, da se predavanja polnoštevilno udeležijo.

c Umrla je. V Aškerčevi ulici 5 je umrla v ponedeljek 84 letna Jožefa Gorjup. Pogreb bo danes ob 3 dopoldne iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Naj počiva v miru, svojem izrekamo svoje iskreno sožalje!

c Ponovna razprava proti Zelenki Emanuelu iz Hrasnice je že razpisana na okrožnem sodišču v Celju in bo 30. decembra dopoldne v veliki dvorani. Vrhovno sodišče v Ljubljani je namreč sodbo okrožnega sodišča razveljavilo in določilo, da se o tem dogodku še enkrat razpravi.

c Še k večerajšnji notici o pustolovščini na Starem gradu. Celjska policija, ki je aretirala 28-letnega Karla Straška iz Rogaske Slatine, ki je s svojim tovarišem, katerega se zaenkrat ni dosegla roka pravice, napadel gostilničarja Jiha na Starem gradu, je ugotovila, da sta Strašek in njegov tovariš na sličan način ogoljufala tudi natakarici v gostilni Kreuh in Oto.

c Nesreče. 56 letna Zlčar Terezija iz Ponikve ob juž. žel. si je pri padcu zlomila levo roko v zapetju. Levo nogo v stegnu si je zlomila pri padcu 61 letna Osojnik Ana iz Sv. Petra pod Sv. Gorami. V Sv. Primožu pri St. Jurju je padel in si zlomil levo roko v zapetju 19 letni delavec Zupanc Jože. Iz Avtomobila je padel 19 letni merski pomočnik Stropnik Ferdo iz Šoštanja in zlomil levo roko pod komolcem.

c Vlom v Braslovčah. V stanovanje posestnika Plaskana Mihaela v Braslovčah je vlomil pred dnevi 39 letni Kovč Martin, doma iz Sv. Lenarta nad Laškem. Ukradel je nekaj denarja in obleko. Tata so izročili sodišču na Vranskem.

c Na 5 mesecev strogega zaporu je bil obsojen 48 letni Marcen Janez iz Dobrinja pri Loku pri Zusmu, ker je svojo 20 letno hčerko Marcen Pavlo, za katero je dolžan skrbeti, in ki ima odprto tuberkulozo, pustil brez potrebne oskrbe v prilikah, ki so ogrožale njeno življenje.

Smrtna žrtev dela

V ponedeljek 2. decembra se je v tovarni lepke in papirja na Sladkem vrhu zgodila obratna nesreča, katere žrtev je postal Jože Jeza, doma s Ptujke gore, ki je bil v tovarni nameščen kot pomočnik navijalnega stroja. Jezi je pri stroju spodrenilo in je padel tako nesrečno, da je z roko priletel med valjarje, ki so mu roko dobesedno zmečkali. Jezo so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je danes zjutraj umrl. Pokojnik je bil dober delavec. Njegov pogreb bo v sredo ob 15 iz mrtvašnice na Pobrežju. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Spod. Polskava pri Pragerskem

Domače prosvetno društvo je naznanilo veselo vest, da leto »Miklavž prihaja« v Mohorjevo dvorano. Sešli smo se v lepem številu skupaj na predvečer sv. Miklavža, dobrotnika malih in velikih, ter zrl na govornika, angele in nebeskega odposlanca, ki je v krasnem ornatu delil darove iz bogate zakladnice. Ko smo zagledali polne bele koše, smo nastredno čakali, kdo bo zadel kot svoje sladko breme poln koš na rame. Zdelo se nam je, da bi ga z veseljem pograbile še tiste gospodice, ki so zbežale v razne mestne službe, da bi jim doma ne bilo treba prenašati košev. Kot kronisti moramo povedati, kako se je doma potolažila radovednost tistim srečnejšem, ki so pri odpiranju nehoti poslali celo jato živih vrabcev nazaj v zračne prostore zlate svobode. Ugajale so nam krasne obleke Miklavža ter nebeskih krilatec in njihove zlate krone ter velike perutnice, kar je vse naredila gđ. Minka Bertoletova. Pozorno smo poslušali prav prijetne akorde kot uspanko, ko sta velika angela zastražila revna in utrjena otroka, ko sta šla v gozd iskat svetega Miklavža.

Napad angleških bojnih ladij na Libijo. Zgoraj: angleške bojne ladje v pripravljenosti. Na sredi: bojna ladja strelja na Bardijo v Libiji. Spodaj: udarec bomb iz italijanskih bombnikov, ki so napadli angleške bojne ladje.

Sirija in Libanon

Sedanja vojska se vedno bolj približuje bližnjemu vzhodu, to je Levantu in že slišimo padati grozeče besede, ki napovedujejo skorajšnje dogodke v Siriji, na Libanonu, v Palestini, to je v tipičnih levantskih deželah. Izza diplomatskih vrat se čuje še rahlo šepetanje in v tem šepetanju se ponavlja beseda Sirija. Kaj bo s Sirijo, ali bo predstavljala novo veliko bojišče ali bo služila za kupnino med velesilami in drugimi državami in nastaja tudi vprašanje, ni li mogoče Sirija tista dežela, kjer se bo odločila sedanja vojska. Že takoj ob začetku sedanje vojske, septembra 1939, so se pričele širiti vesti, da sta Anglija in Francija zbrali v tej deželi ogromno vojsko, vesti so trdile da pol milijona dobro oboroženih mož, nekateri so trdili, da celo dva milijona, toda to je bilo pretrirano. Poveljnik te armade je bil maršal Weygand. Proti komu je bila naperjena ta armada: morda proti Rusiji, ako bi čez Kavkaz in Armenijo hotela vdreti na Sredozemsko morje? Morda proti Italiji, ki bi utegnila ogroziti to francosko mandatno ozemlje, oziroma angleški mandat v Palestini, morda proti Nemčiji, ki bi utegnila po suhi poti čez Turčijo in Sirijo napasti Sueški prekop, morda celo proti Turčiji, da jo zapadni velesili drže v šahu in ji imponirata s svojo močjo. Prišel je zlom Francije v Evropi in usoda Sirije je obvisela v zraku ter še vedno visi. Ali je bila Sirija tudi predmet razgovorov, ki jih je imel Papen nedavno v Češkem lesu? Ali je sedanja grško-italijanska vojna le priprava, da bo mogla Italija po zavzetju celinske Grčije ter grških otokov, zlasti Krete, čimprej napasti Sirijo in Palestino in od tam z druge strani ogroziti Suez, kakor ga sedaj ogroža iz Libije?

Vprašanja, dajo misliti. Zgodovina pravi, da je bila Sirija vedno bojišče za premoč v Levantu. Od Asircev, Babiloncev, Egipčanov in Perzijcev do arabskega imperija, do križarjev, Seldžukov in Turkov, vedno so bili tu krvavi boji. Navidezno oblast so imeli po zlomu arabskega imperija v Siriji do svetovne vojne Turki, toda Francija je že pred svetovno vojno spekulirala na to ozemlje, ki ga je po vojni tudi res dobila kot mandatno ozemlje in ga po raznih pogajanjih, diplomatskih korakih, zlasti pri Zvezi narodov, odprala do danes.

dežela Sirija obsega 202.000 kvadratnih kilometrov ter po zadnjem štetju 3.451.000 prebivalcev. Od tega pa je treba odšteti pokrajino Hataj, ki obsega 5000 kv. km s skupno 228.000 prebivalci in ki je sedaj v resnici že turška pokrajina. To je namreč takozvani Aleksandretski sandžak, za katerega bi še pred leti kmalu izbruhnil oster spor med Francijo in Turčijo, pa je Francija popustila. Sirija upravno ni enotna. Navidezno se deli v dve samostojni republiki, to je pravo Sirijo, ki ima 175.000 kv. km in 1.940.000 prebivalcev, to je 11 na kv. kilometer, na gorasko in skoraj kršansko republiko Libanon, ki obsega 9000 kv. km in ima 865.000 prebivalcev ali 90 na kvadratni kilometer, na avtonomno pokrajino Laudicejo, ki ima 6000 kv. km in 360.000 prebivalcev ali 58 na kv. km, ter na Džebel Druzov (El Souieda) s 7000 kv. km in 68.000 prebivalci ali skoraj 10 na kvadratni kilometer.

Mohamedancev je v tej deželi 1.500.000, po večini, to je dve tretjini so sunitskega obreda, judov je 16.500, kristjanov vseh veroizpovedi je: katoličanov 10.000, kristjanov sirijskega in malazijskega obreda 605.000, maronitov 250.000, pravoslavni in drugih kristjanov 180.000.

Glavna mesta so: Damask, ki ima 250.000 prebivalcev, Halep ali Alep (200.000), Homs (56.000), Bejrut (170.000), nekdanj slavna Antiohija pa ima samo še kakih 20.000 prebivalcev. Glavno pristanišče je Bejrut. Dežela izvažajo žito, zlasti koruzo, pšenico, riž, oljčno olje, sezamovo seme, bombaž. Zivnorejja obstoja zlasti v reji ovac in koz, ima pa tudi sorazmerno dosti kamel, konj, oslov, mežgov, bivolo. Uvažajo pa predvsem industrijske, zlasti železarske izdelke, mlečne pridelke, kemijske proizvode, kakor barve in tekstilije. Rudarstvo je v tej deželi šele v začetku, trdijo pa, da je zemlja zlasti bogata kalija in natrijevih soli.

Nekoč je sirijsko železarstvo zelo slovelo (sablje damaščanke), sedaj pa je dežela zelo revna na industriji in še ta je primitivna. Vsekakor je dežela, kljub temu, da je je večina pustinja, zelo bogata naravnih zakladov in umevno je, da je bila že zaradi tega vedno predmet želja svojih sosedov, če že ne zaradi svojega strateškega položaja. Samostojna pravzaprav Sirija ni bila nikoli, ker nima enotnega prebivalstva. 48% prebivalstva so Sirijski Arabci, kakih 30% Turki, ostalo arijski Kurdi, prav tako arijski Armenci, dalje Judje, Grki in končno je nekaj evropskih naselencev iz zapadnih držav. Večji procvit je dosegla Sirija pod vladno naslednikov Aleksandra Velikega, ko je prišla pod grški kulturni vpliv

ter je obsegala tudi Palestino. Judje so se tedaj seveda močno upirali grškemu kulturnemu vplivu, tako popaganjenju in greciziranju (Maka-bejski bratje!), pa tudi po Kristusu je bila Sirija še vedno svetopisemska dežela, saj je tu deloval sv. Pavel! Mnogi slovenski romarji v Sveto deželo so obiskali tudi Sirijo in slovenskim ljudem torej ta dežela, za katero se utegne razviti sleherni čas najbolj krvav boj, ni tako neznana dežela.

C. K.

Ob smrti predsednika severne Irske

Pred nedavnim umrl predsednik Severne Irske lord Craigavon je bil silno oster in nespravljen nasprotnik katoliške svobodne irske države, mož, ki ni potočil nobene solze za preganjano katoliško manjšino v provincah Severne Irske. Brez pretiravanja smemo reči, da je bil princip lorda Craigavona, odvzeti katoliškim Ir-

cem, živčim v Ulstru, vse politične pravice. — Temu je tudi v veliki meri treba pripisovati sedanje sovražno zadržanje Ircev in njihovega vodje de Valera do Angležev. Angleži, pa tudi de Valera, si niso nikdar prizadevali, da bi stanje v Ulstru omilili. Na drugi strani je treba priznati, da imajo protestanti v svobodni Irski vse verske in politične pravice. Angleški listi sami pišejo, da bodo sedaj imeli v Severni Irski večji vpliv spravljivi ljudje, ki bodo morda vendar nekoliko pripomogli k boljšim odnosom med protestantskim severom in katoliškim jugom.

Zatemnitve na Madžarskem

Madžarska vlada je izdala stroge navedbe za delno zatemnitev in je postavila točne meje, do kdaj smejo biti odprti nočni lokali, klubi, gledališča in podobno. Javna razsvetljava mora biti zmanjšana za četrtino dosedanje razsvetlitve. — Slavnostne razsvetlitve in svetlobne reklame morajo z nekaterimi izjemami popolnoma odpasti. Vsi lokali brez izjeme morajo biti zaprti v mestih o polnoči, na deželi pa pol ure prej.

Po slovenski domovini

Ptuj

Praznik Brezmadežne je ptujska Marijina družba pri oo. minoritih prav slovesno proslavila. Dopoldne so članice in člani v zelo velkemu številu pristopili k obhajilni mizi. Popoldne je bila v čast Brezmadežni slavnostna akademija v Meestnem gledališču. Program je bil lepo izbran in skrbno pripravljen. Duhovni vodja Marijine družbe g. dr. p. Marijin Gojkošek je v izbranih besedah ortal Marijine čednosti in pomen Njenega praznika. Gledališče je bilo zasedeno do zadnjega kotička.

Sladkosnedno tatinstvo podjetje. V zadnjem času so kradli neznani dolgotrajneži po mestu in po okolici vse, kar so dosegli. Po nekaterih vaseh so se specializirali na perutnino. V vasi Juravcih je že dalje časa delovala taka tatinska družba. Kokoši so kar v jatah izginjale. Celo južnim prekupčevalcem perutnine so kradli ponoči purane. Nihče si ni mogel razložiti, kam izgine toliko perutnine. Tatovi niso spravljali nakradenega blaga v denar, pač pa so se mastili kar na debelo. Uredili so si kuhinjo, dobili opretno kuharico in cvrtijo ni manjkalo. Sladkosnedno podjetje bi cvetelo in se razvijalo, da ni posegla vna zavist. To je privedla enega izmed lepe družbe, tu ne gre za socialno akcijo, ampak ima ta preskrba le namen, da se razširi med kmetovalci dobro seme. Prijavljenci bodo plačali polno tržno ceno za dobavljeno seme, ki bo določena pozneje. Transportne stroške in semensko število doklado bo plačala kraljevska banška uprava. Interesenti imajo podati svoje prijave pri tukajšnjem uradu do najkasneje 12. decembra t. l. Po tem roku se prijave ne bodo več sprejemale.

Slovenska Bistrica

Dne 22. nov. je bil tu ustanovljen »Socialni odsek občine Slov. Bistrica za zimsko pomoč re-vežem mesta in širše okolice. Na prvi seji je bil izvoljen ožji delovni odbor: predsednik g. župnik Soline, podpreds. g. dr. Pučnik, tajnika g. Faigl-nova, blagajnik g. Iv. Tomažič in odbornika g. dr. Muhič ter M. Tajnik. Kot župan sodeluje g. dr. Šaubach. — Gg. Soline, dr. Pučnik in Tomažič so šli od hiše do hiše, da osebo doženejo revne družine. Kar so tam videli na mnogih krajih, je skoraj neverjetno: družine s 5, 6 in več otroci v cunjah, deloma brez strehe, majhni otroci izstradani, na tleh in slami nagi... So to brezposelni delavci in okoliški viničarji s številno družino. Tovarna v Gor. Bistrici privlači od blizu in daleč delavstvo, ki upa dobiti tam dela in kruha. Ker tega ne dobi, ostane v bližini v najbednejših razmerah, čaka in prosi... Letošnji zgodnji kruti mraz je bedo še povečal. Našli so nekaj nad 200 družin s 6 do 8 člani v tako žalostnem gnetnem položaju, da je takojšnja in zares izdatna pomoč človeški imperativ! Videli smo, da gg. Soline, dr. Šaubach in Tomažič s »poloc« že trkajo na vrata premožnejših za pomoč najbednejšim v živežu (krompir, koruza, fižol) ter zimski obleki in obuvalu otrokom. Prvi prispevek v ta namen, 10.000 dinarjev, je dal g. Alb. Stigler. Več premožnejših pa je obljubilo prispevati vsak po svojih močeh v razumevanju človeške dolžnosti in žalostnega

Brežice

V tukajšnji bolnišnici je te dni umrl gospod **Ohlhofer Bruno**, upokojeni poštni zvanienik. Pokojnik je doslužil svojo službeno dobo pri pošti na Rakeku, po upokojitvi se je z družino preselil v Brežice, da bi tu v miru preživel jesen svojega življenja, pa mu ni bilo dano. Pokojnik je bil zelo vesele narave, prestrzeljiv, zelo splošno priljubljen. Družini je bil dober mož in oče. Bil je član stanovske strokovne organizacije, odbornik Nabavljalne zadruge državnih nameščencev itd. Naj v miru počiva!

Koroška Bela

Proslava zedinjenja. FO na Koroški Beli se je udeležil jutraj službe božje polnoštevno s praporom. Ob 8 zvečer je bila v društveni dvorani akademija FO in DK. Pri tej so izvajali člani, članice, mladenke, gojenke in naraščaj razne simbolične vaje, katerim se je vse čudilo. — Nastopil je tudi 4-letni fantek s harmoniko pri »Tičji oh-ceti«, in žel obilo pohvale. Gospod župnik Mat. Zbontar je v lepem govoru popisal postanek naše domovine Jugoslavije, kateri je želel obilo božjega blagoslova še v bodoče, z gorečo željo, naj bi naš vojna vihra pustila še za naprej ob strani.

Domžale

Javna zahvala. V tekočem šolskem letu so je na pobudo ministrstva za prosveto in predhodne ankete ustanovila na tukajšnji državni ljudski šoli šolska kuhinja iz katere dobivajo v prvi vrsti revni, potem pa tudi iz zdravstvenih ozirav potrebni šolski otroci med glavnima odmoroma dopoldne odnosno popoldne čašo toplega mleka in mal hleček kruha. S to akcijo se skuša vsaj delno omiliti težke socialne prilike v katerih živi marsikatera družina v Domžalah. Prav bi bilo, ko bi se vsej šolski mladini moglo nuditi ta pobožnost, vendar to za enkrat ni mogoče, ker ni sredstev za to. Učiteljs-tvo, ki je to akcijo začelo in tudi izvedlo, je zbralo pri spodaj navedenih tvrdkah primer-na sredstva, da se akcija že vrši. V dolžnost si štejem, da se javno zahvalim velikodušnosti in umevanju darovalcev za ta namen. Darovali so: Tvrdka Bonač, Ljubljana din 1000, tvrdka In-doplata Jarše din 1000, tvrdka Bahovec, mlin, Studa din 100, tvrdka Berioncelj Domžale din 50, tvrdka Marx, Domžale din 200, tvrdka F. Majdič, Vir 100 kg moke, tvrdka Kuralt, Dom-žale 50 kg moke, tvrdka Universale, Domžale din 300, tvrdka Turšič, Domžale din 50, tvrdka Zorn, Domžale din 200, tvrdka Senica Domžale din 100, tvrdka Kocijančič, Domžale din 200, tvrdka Melič, Domžale 1500 kg krompirja, tvrdka Volk, Domžale din 200, Neimenovan din 300, dr. Kremžar, Domžale din 200, dr. Pintar, Domžale din 100. Prosvetno društvo Domžale din 200, Hranilnica in posojilnica din 200, Har-monikarji PJS Domžale din 500. Vse, kar ste storili dobrega s temi darovi, naj vam obilo po-plača Vsemogočni, kakor tudi veselje onih, ki so vaše dobrote deležni. Iskrena hvala. — Šol-ski upravitelj Koman.

Radeče pri Zid. mostu

Resnica o novem občinskem domu in sejmšču! Da ustrežemo mnogim Radečanom in okoličanom, ki z velikim zanimanjem povprašujejo in ugi-bajoče razpravljajo, kaj je z novim občinskim domom in sejmščem, smo se obrnili za tozadevna pojasnila na občinsko pisarno, kjer smo zvedeli trenutno resnično stanje v zvezi s tema dvema aktualnima radeškima vprašanjima. Občina Radeče je že pred par meseci sklenila z g. Slapšakom usten dogo-vor o prodaji poslopja, lasti imenovanega, kjer namerava občina postaviti nov dom, ki bo ustrezal rastočim zahtevam občinskega poslopja. Verjetno pa se je lastnik hiše, ki pride v poštev za odkup, premislil, ker ga od nikoder ni, da bi sklenil z občino definitivno kupno pogodbo. Vendar pa smemo upati, da bo čimprej prišlo do soglasja med obema prizadetima, tako da bodo spomladi že nemoteno začeli z zgraditvijo novega prepotreb-nega občinskega doma. — Kar pa se tiče novega sejmšča, je vsa zadeva v polnem teku, da se bo čimprej dokončno razjasnila. Proti sklepu okraj-nega načelstva v Krškem, ki je dovolil uporablja-nje parcele, ki jo je kupila občina od g. Zupan-čiča, za novi sejmšišni prostor, so se mejaši s tu-kajšnjim okrajnim sodiščem na čelu pritožili na kraljevo bansko upravo v Ljubljani, češ, da novi prostor nikakor ne odgovarja — zlasti higien-skim predpisom ne — svojemu nameravanemu na-menu. Proti pritožbi pa je občina še podprla svoj sklep, odoben že od okrajnega načelstva, da pre-mesti v interesu lažjega prometa — staro sejmšiče leži tik ob glavni cesti Radeče-Litija — iz higien-skih ozirav in premajhnega prostora, živinske sej-me iz starega prostora na novi.

Umrl nam je naš ljubljani soprog,
dobri oče, gospod

Josip Petrič

posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo,
dne 11. decembra 1940 ob 4 popoldne
z Zal, kapelica sv. Jakoba, k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 10. decembra 1940.

Globoko žalujoči:
Františka, žena; Franc, sin
ter ostalo sorodstvo.

Naznanjamo vsem sorodnikom in
znancem žalostno vest, da je umrl danes
gospod

Andrej Oblak

železniški upokojenec

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil
v četrtek, dne 12. decembra 1940 ob
3 popoldne na Vrhniki.

Vrhnika, dne 10. decembra 1940.

Žalujoče rodbine:
Oblak, Pole in Tomšič.

Angleško mesto Coventry pred nemškimi napadom. Sedaj je to mesto spremenjeno skoraj dobesedno v prah in pepel.

Slov. Bistrica

V našem okraju ni samo huda zima ter hladno in deževno poletje, ampak je tudi toča poslabšala kakovost vinskega pridelka. Treba bi bilo vino sgadkati, a sladkorja še do danes nismo dobili. Kdo je to zakrivil, ko je znano, da naša država sama pridelava dovolj sladkorja?

Sobota

Miklavžev sejm je bil letos izredno živahen. Prodajalci so pripeljali zlasti mnogo čevljev. — Izredno mnogo je bilo na trgu ajdove kaše, saj je letos ajda bogato obrodila. Miklavžev sejem v So-boti je pač največji sejem v Prekmurju, ker je ta dan v Soboti prošenje. Šole v soboški fari imajo ta dan prosto, razen gimnazije, ki noče biti vklju-čena v okvir prekmurske lokalne tradicije.

Nepretrgoma 15 let že slušuje na gimnaziji knjeza Koelja v Soboti prof. Ubald Justin. Dozdaj še noben član soboškega proforskega zbora ni ostal toliko časa med nami. G. prof. Justin se je v teh letih mnogo udeleževal na glasbenem polju in je organiziral celo vrsto uspešnih koncertov, med katerimi je vzbudil posebno pozornost lanske cer-kveni koncert, ki je bil sploh prvi v Soboti.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Raznašalca
sprejemno. Javiti se v petek ob 10 v mlekarji, Maistrova 10.

2 mizarska pomočnika
za pohištvo sprejme Ludvik Pangos, Trata št. 15, St. Vid nad Ljubljano.

Zanesljive poverjenike
za Ljubljano, Maribor in Celje ter druge večje kraje dravske banovine sprejme zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra 2.

Zastopnike
krajne in potujoče, ki so vpeljani pri veletrgovcih, sprejme mlina za papiriko. Ponudbe pod »Solidan« poslajte na: Proizvajalca zadruga novinarov, Subotica, Cara Dušana ulica 2.

Živilski obrat na Viču
išče močno in zdravo žensko za pospravljanje pisarn in obrata. Pogoj: strogo snažna in poštena. Ponudbe s priporočili v upravo »Sl.« pod »Snažna« št. 19051.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«!

Službe iščejo

Trgovska pomočnica
veržirana v mešani stroki, želi spremeniti službo. Gre tudi na deželo; nastop 1. januarja 1941 ali pozneje. Pismene ponudbe upravi Slovenca Maribor pod »Marljiva 1335«.

Auto-motor

Avto
luksuzni, ugodno napredaj. — Gume v odličnem stanju. Polze se: Petkovšek, Holzapfova ulica št. 21.

Razno

Gumbnice, gume, pilse, monogrami, entel, azur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union
Vezanje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

STROJI

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR
LJUBLJANA, SV. JERNEJA ST. 18
IZDELUJE

VODNE TURBINE
ZAGE, MLINE, TRANSMISIJE, DVIGALA ITD.

CONTINENTAL

na ugodne mesečne obroke!
Ivan Legat
Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Prodamo

Cvetje in jajca
vedno v zalogi pri Baioh, Kolodvorska št. 18, dvorišče, telefon 39-66.

Hišno gasilstvo
kot predpisano opremimo — najprimernejša vstavljiva ročna brizgalnica — uporabna tudi za škropljenje vrtov itd. Komad 620 din. Tovarna »Lutz« Rupena, Ljubljana-Siška, telef. 32-52.

Trgovci!

Dokler je še prilika se založite s celimi

orehi in medom
Dobite v
Medarni
Ljubljana, Zidovska ul. 6.

štajerske purane
in purice — očiscene — pri odjemu od 9 kg naprej franco postaja naročnika kg po 22 din, kopune po 30 din kg nudim.

Naročila za božič pošljite najpozneje do 18. decembra na naslov:
Josip Lah
Osluševci pri Ptuj.

Posredstva

»REALITETA«
zavod za nakup in prodajo nepremičnosti je samo v Ljubljani, Prešernova ulica 64, I. nadst. Telefon 44-20

Parcelo
v bližini Kranja, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 19028.

Parcele naprodaj
v št. Vidu in Vižmarjih. Polzevalci: Vižmarje 78 (nasproti Mizarskega druge).

Parcela
v Livarski ulici (prva nezazidana, leva stran). 1878 m², naprodaj. Informacije pri Vadjal, Medvedova 8-III.

Peki, trgovci — pozor!
Dvonnadstropna hiša, dve trgovini, 1 pekarija, več stanovanj, center Ljubljane, zaradi smrti ugodno naprodaj. Cisti donos 8%. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod »750.000 din« št. 19074.

Stanovanja

ODDAJO: Stanovanje

v Rožni dolini, sončno, štirisočno, s kopalnico, teraso, balkonom in ostalimi pritliklami, in dvosobno s pritliklami, od dam za takoj za po. Pojasnila daje dr. Pehani Beno, Vianja go-ra.

Mihčeve čudovite dogodivščine

(187) Bil je ves iz sebe od veselja, da bo lahko dokazal svojo nedolžnost. Tedaj se pa odpro vrata in v sobo stopi komornik.

(188) Mihec je skušal uteči v miško luknjo in se po njej vrniti, toda komornik ga je prehitel in zagrabil. Joj, kaj bo sedaj?

Denar

Financerja
zaradi razširjenja industrije išče banka, ki ni pod zaščito, pa se bavi s trgovino in industrijo v manjšem kraju notranje Srbije, idealnem za industrijo. V postev pride tudi zveza z že obstoječo industrijo. Ponudbe na oglasni zavod »FAMA«, Belgrad, poš. predal 493 pod »Financijer«.

Pohištvo

Dve šperani spalnici
preda mizar za lastno ceno. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 19060.

Kupimo

Vsakovrstne odpadke

papirja in cunj kupuje in plačuje po najvišjih dnevnikih cenah

B. Železnik

trgov. vseh vrst surovin Maribor - Pobrežje, Cankarjeva 16. Nakupovalnica: Kopaljska ulica. Telef. 27-43.

Božiček mora biti letos v vsaki hiši!

Vsaka družina ima razen stanovanja še kakšno shrambo: podstrešje, drvarnico, klet, hodnik, vrt, delavnico ali gospodarsko poslopje. V takih prostorih leži navadno mnogo raznovrstnih predmetov, katere se ceni za nevedne. Vsakemu je žal za čas, ki bi ga porabil za spravljanje. — Po lastni izkušnji vem, da imate v teh prostorih vsakovrstne železne predmete kot: peči, štedilnike, njih plošče in cevi, kotle, lonce, železne postelje, ograje, mreže, kanale, železne stebre, verige, jeklene vrvi, krampe, lopate, sode, rezervoarje, vseh vrst orodje, razne stroje, nosilce, železne palice itd. Ni dvoma, da imate doma mnogo stare gume, papirja in cunj, ki vam po kotih trohni. Tudi steklo ima lepo vrednost. Vse omenjene predmete poiščite po Vaših prostorih, jih zapeljite k dobro znani tržnici Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Koelja ulica 14, ali podružnici: vogal Ptujске in Tržaške ceste, kjer boste vse dobro prodali. — Za prodano blago boste dobili denar, ki vam bo pripomogel v današnjem času obhajati božič udobno. Torej pohitite z delom!

+

Za vedno nas je zapustila, previdena s tolažili sv. vere, naša ljubljena hčerka

ANICA MAČEK

v cvetu mladosti stara 18 let. — Na zadnji poti jo spremimo v četrtek, dne 12. decembra ob pol štirih popoldne na farno pokopališče v Dolnji Logatec.

Dolnji Logatec, dne 10. decembra 1940.

Zalujoča mamica, očka, sestre, stari očka in ostalo sorodstvo Maček.

Vsem, ki so spremili našega nepozabnega soproga, očeta, sina, brata, strica in svaka, gosp.

Adolfa Rabiča

tisk. faktorja

na njegovi zadnji poti, naša iskrena

zahvala

Posebno se zahvaljujemo Učiteljski tiskarni, njenemu osebu, pevskega zboru »Grafiki« za krasno petje, darovalcem vencev in cvetja, stanovskim tovarišem in prijateljem in sploh vsem, ki so izrekli pismo ali ustmeno sožalje ob tej težki izgubi.

Ljubljana, dne 11. decembra 1940.

Zalujoči ostali.

Alphonse Daudet:

114

Jakec

Prevedel Fišer Frane

»Zakaj si slabe volje? Ali se ne počutiš dobro, ko si pri meni? Dolgočasni se, kajne?«

»Ne, res ne! Ne dolgočasim se!... Kako naj se pri tebi dolgočasim, moj Jakec!«

Krčevito ga je objela!

»Pojdiva ven na večerjo,« je dejal Jakec, »to te bo razvedrilo.«

Toda Ioi je manjkal njen največji užitek: nališpati se, odpreti omaro v kateri so bile obešene njene nekdanje toalete, ki pa so bile za njen sedanj položaj preveč nenavadne in izizvalne; poleg tega zahteva razkošna obleka kočijo. Hodila sta med množico malomeščanov in praznično oblečenih delavcev. Nato sta zavila v skromno restavracijo de Bagnolet in potrla večerjalo. Prišla sta se pogovarjati, toda prav v tem je bilo najtežje. Dolgo sta živela ločeno drug od drugega in njuna usoda je bila tako različna. Ioi je bila natančna in se ji je gabil prt. poln starih vinskih madežev; nezaupljivo je ogledovala in brisala kozarce. Jakec pa je bil stvari komaj opazil, tako so ga dolga leta revščine utegnile. Nasprotno pa sta se njegov razum in njegova izobraženost razvijala od dne do dne. Opazil je, da je njegova, nekoč tako nevedna mati postala popolnoma drugačn, odkar je tako dolgo živela v družbi izpodletelih umetnikov. Ko sta kramljala, je opazil, da se je navzela d'Argentonovih fraz. Prav tako odsekano »in oblastno je govorila kot on. —

»Jaz... jaz...« Vsak stavek je pričela s tem povdankom in ga končala s prezirljivo kretnjo. češ: »Dovolj gobra in velikodušna sem, da sploh hočem s teboj razpravljati, ubogi, nesrečni delavec.« Dolga leta skupnega življenja povzročila, da si mož in žena postaneta podobna in Jakec je prepaden zapazil na lepem materinem obrazu poteze svojega »sovražnika«; opazil je celo njegov zlobni nasme, ki se ga je kot otrok tako bal.

Po večerji sta se najraje sprehajala po parku des Buttes-Chaumont. Ioi je neprestano govorila: »Kako mi je dolgočas! Jakec je čutil, da ne more pregnati njene večne žalosti in naveličnosti; rad bi našel pošteno družino, ki bi ne bila preveč revna in preprosta in v kateri bi njegova mati našla tovarišice, katerim bi lahko zaupala svoje muhe in težave. Nekoč je mislil, da se mu je ponudila taka prilika. Bilo je neke nedelje v vrtu Buttes-Chaumont. Pred njima je hodil star, podeželsko oblečen možakar: imel je zelen suknjič, se sklanjal oržal in vodil s seboj dva otroka, h katerima se je sklanjal s tisto potrpežljivo, dobrohotno skrbnostjo, po kateri se spoznajo stari očeti.

»Zdi se mi, da poznam to postavo,« je dejal Jakec svoji tovarišici. »Seveda... Prav nič se ne motim... Gospod Roudic je...«

Res je bil oče Roudic, toda tako ostareli in slabotni, da ga je nekdanji vajenec spoznal šele po dekletu, ki je korakala ob njem in bilo s svojimi rdečimi, polnimi lici in zavajeno glavo prava podoba Zenaida; fantek pa je imel na glavi vojaško čepico, da je bilo tudi na zunaj spoznati, da je bil sin brigadirja Mangina.

»Glej, no! Naš dečko...« je dejal poštenjak Jakcu in okrog ust mu je zaigral žalosten smehljaj.

Tedaj je Jakec zapazil širok žalni trak okrog rokava in si ni upal vprašati po nikomur, da mu ne bi vzbudil žalostnih spominov. Za ovinkom se je nenadoma prikazala Zenaida. Bila je še bolj debela kot nekdanj. Namesto krila s širokimi gubami je nosila lepo obleko in svojo avbo je zamenjal s pravim pariškim klobukom. Bila je pravcati koš, toda oobrega otroškega izraza. Držala se je pod roko gospoda Mangina, bivšega brigadirja, ki pa je že napredoval in bil prestavljen v Pariz; njegova draga, zametna uniforma je imela na rokavih množico zlatih našivov. Kako je bila Zenaida ponosna na svojega lepega častnika. Kako rada je imela svojega Manginčeka. Tudi ta se je menda dobro počutil, na obrazu se mu je brala sreča in že po pogledu, s katerim je gledal svojo ženo, je bilo videti, na bi jo sedaj, ko jo je poznal, če bi bilo treba, vzal tudi brez dote. Jakec je dobrih ljudi predstavil svojo mater. Nato so se sprehajali v dveh skupinah.

»Kaj se je vendar zgodilo?« je Jakec polglasno vprašal Zenaido. »Ali je gospa Klarisa...«

»Ah, da! Pred dvema letoma je umrla. Strašna je bila njena smrt. Nesreča se je zgodila, utonila je v Loiri.«

Nato je Zenaida tišje nadaljevala: »Pravim, da je bila nesreča. Zaradi očeta. Toda vi Jakec ste jo poznali, dobro veste, da ni umrla zaradi nesreče, temveč, da se je sama pogubila iz žalosti, ker ni videla več svojega Nantaisa... Oh! Moški včasih veliko zla povzročijo... In takih je mnogo na svetu!

Dobra Zenaida seveda niti od daleč ni slutila, kako se je Jakec stisnilo srce ob teh besedah. S skrbjo je opazoval svojo mater.

»Ubogi oče Roudic,« je Zenaida nadaljevala. »Mislili smo, da bomo tudi njega izgubili... In vendar ni nikdar niti najmanj podvomil, da je bila to nesreča, hvala Bogu... Ko je bil gospod Mangin predstavljen v Pariz, sva ga vzela s seboj in sedaj živimo skupaj v ulici del Lilas; to je majhna ulica v bližini carinske vojašnice in vsa v vrtovih. Saj nas pride obiskat, kajne Jakec? Saj veste, kako vas je včasih rad imel... Mogoče se vam posreči, da ga potolažite. Z nama ovema tako malo govorim... Samo otroka ga zabavata in razvedrila... Stopiva hitreje. Dvakrat je že pogledal nazaj. Najbrž slut, da govoriva o njem in tega ne ljubi.«

Ioi se je živahno razgovarjala z gospodom Manozinom in se zdramila, ko je zagledala Jakca poleg sebe. Kaj je neki govorila tako skrivnostnega? Po Roudicovih besedah, si je bil takoj na jasem.

»Oh! Zlodja! Seveda... Lepo je znal govoriti in prav rad je takrat imel našo pogabo.« Spoznal je, da so govorili o d'Argentonu. Vprašala sta kje je, in ona je bila srečna, da je lahko govorila o njem. Pripovedovala je, kako je genijalen, o njegovih literarnih bojih, razlagala vsebino iger in romanov, katere ji je on bil razložil, analiziral, vtepel v glavo in ona dva sta jo pobožno poslušala, ker nista ničesar razumela. Poslovili so se z obljubo, da se bodo kmalu videli. Jakec je bil nad vse zadovoljen, da je srečal te dobre ljudi, ki so za njegovo mater primernejši kot Levindrejevi in Levequova in oružabno dokaj višje od Belizarjevega para.

LJUBLJANA

Koncert Trboveljskega slavčka

V ponedeljek zvečer je bil v Filharmonični dvorani v Ljubljani jubilejni koncert mladinskega pevskega zbora iz Trbovelj »Trboveljskega slavčka« pod vodstvom dirigenta g. Avgusta Šuligoja. Koncert je bil prirejen pod pokroviteljstvom Trboveljske premožkopne družbe, katero je zastopal njen glavni ravnatelj g. Rihard Skubec, ki je ves čas od ustanovitve zbora pa do sedaj pomagal z mecensko darežljivostjo zboru. Koncerta se je udeležil tudi načelnik prosvetnega oddelka kr. banske uprave g. L. Lovro Sušnik. Spored je obsegal tri skupine točk; prvi in tretji del sta obsegala zborovske točke, dočim je drugi del koncerta izpolnila nekdanja članica zbora gđ. Režika Koritnikova kot solistinja, ki je zapela dve operni ariji. Pred začetkom nastopa je mala članica zbora izrekla zahvalo vsem dobrotnikom zbora, posebno glavnemu ravnatelju Trb. premožkopne družbe g. Skubcu. Za desetletni jubilej pa so zboru čestitali v imenu Jugoslovske pevske zveze g. dr. Švigelj, zastopniki učiteljskega in akademskega pevkega zbora ter Trboveljčanov v Ljubljani, ki so tudi poklonili zboru in pevstvu lepe vence. Predvajane pesmi so žele mnogo odobravanja.

PROSLAVA
500 LETNICE GUTENBERGA
V soboto dne 14. decembra ob 20. uri v franciškanski dvorani v Ljubljani
ODLIČEN SPORED
Zborovsko in solopote, recitacije, govor, glasba, dramski prikaz
Vabimo vsa javnost, da obišče pomembno kulturno manifestacijo in zanimivo prireditev
Vstopnina: sedeži po 12, 10, 8 in 6 din; stojališča po 4 din

1 »Slovenske Marije« je bil naslov predavanja, ki ga je imel zadnji petek na IX. prosojenem večeru unif. prof. dr. Franc Stela. Za uvod smo videli lep običaj, ki je še ohranjen po naših župnijah, ko nosijo v zadnjih 9 dnevih pred božičem Marijo od hiše do hiše. Mi se trudimo, da bi take šege in običaje še ohranili. Običaj so zelo lepo podale gojenke šolskih sester v Ljubljani. — Pregled o Marijinih slikah na Slovenskem je mojstrsko obdelal g. predavatelj. — Opozorjamo na prihodnji prosvetni večer, ki bo v petek 13. decembra, ko bo predaval g. prof. Šuštaršič o zvezdah. Predavanje bo zanimivo in bogato ponazorjeno s skioptičnimi slikami.

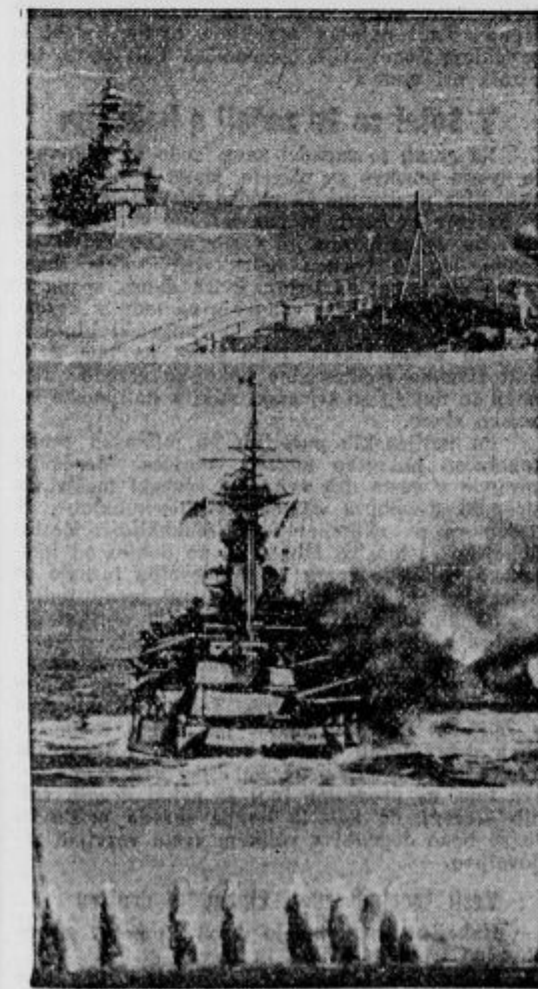
1 Ali res še nisi naročil slike Marije Pomagaj? 1 Združenje trgovcev in zimska akcija mestne občine. Združenje trgovcev ponovno obvešča svoje članstvo, da je uprava sklenila podpirati le zimske akcije mestne občine, zato naj se vse ostale nabitralne pole raznih organizacij in društev odklanjajo. Vsak darovalec dobi pri odboru za zimsko pomoč pri mestni občini potrdilo, s katerim se lahko vsak izkaže nabiralcem, da je že zadostil zimski pomoči mestne občine. Vsi oni, ki se še niso odzvali pozivu odbora za zimsko pomoč mestne občine, priporočamo, da to čimprej store, da bo obdaritev revnih lahko ob pravem času izvedena.

1 Kaj je ženska, vam pove Mlakarjeva igra »Vragova smola«. Igrale jo bodo dijakinje v nedeljo 15. decembra ob 8 zvečer v franciškanski dvorani v prid ubogih učenk na uršulinskih šolah v Ljubljani. Predprodaja vstopnic pri Sfiligou.

1 Poslužite se vstopnic, katere vam nudijo poštvalni skavti za izseljensko akademijo, dne 15. t. m. ob pol 11 dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Mladina ljubljanskih šol bo s pestrnim sporedom v pesmi dokazala veliko ljubezen do naših rojakov v tujini, katerim hoče pomagati. Slovenski narod naj pokaže svojo narodno zavest in v nedeljo napolni unionsko dvorano, da da s tem priznanje poštvalni mladini. Smo v času, ko naši rojaki v tujini najbolj rabijo naše pomoči, zato jim pomagajmo in ohranimo v njih ljubezen do naroda in države.

1 Božična darila za gospode, dame in otroke boste najbolje in praktično izbrali za vsako ceno pri Goričar, Sv. Petra cesta.

1 Fotografski natečaj je spet razpisala mestna občina ljubljanska za najboljše fotografske slike in diapozitive mesta Ljubljane naslednjih področij: I. Celotni pogledi na Ljubljano; II. nova Ljubljana (po svetovni vojni); III. Ljubljana — vrtno mesto; IV. splošni ljubljanski motivi; V. Ljubljana v posnetkih z barvnimi filmi. — Naj-

Napad angleških bojnih ladij na Libijo. Zgoraj: angleške bojne ladje v pripravljenosti. Na sredi: bojna ladja strelja na Bardijo v Libiji. Spodaj: udarec bomb iz italijanskih bombnikov, ki so napadli angleške bojne ladje.

boljše slike oziroma diapozitive iz vsake prej navedene skupine dobe nagrade: I. nagrada po 500 din, II. nagrada po 300 din, III. nagrada po 200 din in 2 nagradi po 100 din, torej skupno 1200 din za vsako skupino ali za vse skupine skupaj 6000 din. Natečaja se lahko udeležijo vsak poklicni fotograf ali amater s kopijami ali povečavami najmanjše velikosti 18 x 18 cm na gladkem papirju v belo črnom tonu; barvasti posnetki pa morajo biti montirani med steklene plošče in vloženi v aluminijaste ali druge okvirje. Število slik ni omejeno. Slike oziroma diapozitive je treba poslati mestnemu poglavarstvu — turističnemu odboru v zaprtih kuvertah, opremljenih z geslom in z označbo, kaj predstavljajo in v katero področje spadajo. To okoliščino morajo naznačiti na zunanji strani kuverte z rimsko številko I, II, III, IV ali V. Ime avtorja naj bo v zalepljeni kuverti, na njej pa isto geslo kot na fotografiji. Mestna občina pridobi brez nadaljnjega nagrade pravico enkratne reprodukcije onih slik, ki dobe I. ali II. nagrado. Za druge nagrajene ali nenagrajene slike pa plača še poseben honorar za reprodukcijsko pravico. Pri barvstih diapozitivih pride v poštev odkup z vsemi avtorskimi pravicami. Cene se določijo sporazumno z avtorji. Ocenitev slik in razdelitev nagrad bo opravila posebna komisija, ki jo določi turistični odbor. Da bodo fotografi imeli dovolj časa in prilike za obdelavo Ljubljane v vseh letnih časih, morajo poslati slike do 1. decembra 1941. Vsa podrobnejša pojasnila daje turistični odbor za mesto Ljubljano v gospodarskem uradu, Beethovnova 7-I.

1 Rokavice, nogavice, karničnik, Nebotičnik. 1 Film »Javnost želj vedeti« je odlična ameriška družabna satira V ozadju te zgodbe je redakeja velikega dnevnika, ki je obsojen propadu, ker mu primanjkuje senzacij. Središče zgodbe pa je domišljav novinar (Errol Flynn). On ve, česa si javnost želi, ve, s čim bo čitateljem ustregel. Zato jo informira o vseh družabnih intrighih mondenega New Yorka. Dve ženi ljubita našega junaka: ljubka milijonarjeva hčerka (Olivia Haviland) in energična reporterka (Rosaland Russell). Katera bo zmaga? Katero ljubi on? — To je prijetna zgodba filma, ki teče te dni v kinu Sloga.

MARIBOR

Brat ubil brata

Strašna žaloigra v hiši slaboumnih ljudi

Maribor, 10. decembra. Pred nedavnim časom smo v našem listu poročali o drznem roparskem napadu v vasi Sp. Staniša pri Podlehniku v Halozah, ki je precej spominjal na še nepojasnen roparski umor pri Sveti Barbari v Halozah. V Sp. Stanišini so našli posestnika Janeza Drobniča v njegovi hiši ubitega, njegovega brata Andreja pa tako poškodovanega, da so ga morali spraviti v tujsko bolnišnico, kjer se še sedaj nahaja. 13 letni pastirček Viktor Vrečer, ki je služil pri obeh bratih, je izpovedal, da sta vdrila v Drobničevo hišo okrog 1 ponoči dva velika, močna razbojnika, ki sta svetila z električnimi svetilkami ter zahtevala od obeh Drobničev denar. Andrej Drobnič in pastirček sta spala takrat, ko so razbojniki vdrli v hišo, na peči, Janez Drobnič pa na klopi poleg peči. Janez in Andrej sta se postavila razbojnikom po robu, pastir pa je pobegnil ter se zatekel domov. O tem napadu je pastirček pripovedoval svoji materi, ki je obvestila sosedo, ti pa so poslali po orožnike. V vsej okolici je zavladalo strahovito razburjenje zaradi razbojništva, saj je ljudem še v živem spominu roparski napad pri Sv. Barbari. Orožniki so začeli z vso vnetostjo preiskavo. Prijeli so tri bosanske delavce, ki so v sosednji vasi tovorili s svojimi konjičji drva iz gozdov. Pastir je pripovedoval, da so razbojniki govorili hrvaško. Dne 19. novembra zjutraj so omenjene tri konjarje res videli v Stanišini. Izgovarjali pa so se, da so prišli po svoje konjiče, ki so se ponoči pasli ter so tako zašli do Stanišine. Vse tri Bosance so zaprli, ker pa ni bilo proti njim nobenih dokazov, so jih izpustili.

Ze v začetku preiskave pa se je orožnikom zdel ta zločin zelo skrivnosten. Ko so namreč proti večeru prišli na dom obeh bratov Drobničev, ki leži precej na samem v jarku ter je najbližji sosed oddaljen kakih 200 metrov proč na griču, je Andrej Drobnič pasel živino. Bil je tako poškodovan, da se je komaj vlačil okrog, pa vseeno ni prikladal sosedov ter je sam opravil živino. Truplo njegovega brata Janeza pa je ležalo v postelji, skrbno umito, da se niso poznali na njem nobeni krvavi madeži. Pokrito je bilo z rjuho. Vse v sobi pa je bilo razmetano, cunje so ležale sem in tja ter se je videlo, da je nekdo brskal po omarah, kakor da bi iskal denar.

Pri Drobničevih so bile čudne razmere. Na domu sta živela brata Janez in Andrej. Janez ni rad dosti delal, Andrej pa je bil slaboumen, vendar ne toliko, da ne bi bil znal gospodariti. Bil je jako skop, stiskal je vsak dinar ter si je tako prihranil nekaj denarja. Družbo jima je delal 13 letni pastirček Viktor Verlič, ki pa je tudi nekoliko omejen. Vsi trije so tvorili neko čudnaško, nenormalno družino, ki je živela sama za sebe, brez tesnejših stikov s sosedi. Ker so ljudje mislili, da morajo imeti Drobniči nekaj denarja in ker so ostale okoliščine, posebno še pričevanje pastirčka, to potrjevale, se je zdelo povsem verjetno, da je treba zločin pripisati razbojniškemu napadu. Toda sedaj se je posrečilo orožnikom vendar razvozlati to zagotetko, pa se je iz razbojništva izcimila strašna žaloigra, ki se je že dolgo pripravljala, dokler se ni v usodni noči od 19. na 20. november odigrala v družbi treh nenormalnih, slaboumnih ljudi. Ugotovilo se je, da je ubijalec Andrej Drobnič, ki je ubil lastnega brata v strahovitem spopadu, ki se je med obema izvršil in pri katerem je sam dobil nevarne poškodbe. Do spopada pa je prišlo zaradi tega, ker je hotel Janez Drobnič pripeljati na dom ženo, ko se je naveličal večne družbe slaboumnega brata in pastirja. Vse podrobnosti te žaloigre je razkril orožnikom 13 letni pastirček Vrečer, ko so ga ostro prijel, ter jim je priznal, da je svojo prvotno izjavo podal pred pretno ubijalca Andreja. Pastirček je bil priča poboja med bratoma ter je o tem pripovedoval:

Brata Janez in Andrej Drobnič sta se že dolgo kregala, ker je Janez izjavil, da se hoče oženiti, ker mu je tega samega življenja že zadostilo. Andrej pa se je bal, kaj bi se potem z njim zgodilo, če si brat pripelje k hiši ženo. Zaradi tega mu je vedno nasprotoval ter mu grozil. Tudi sosede so vedeli, da bi se bil Janez že zdavnaj rad oženil, pa se ni upal zaradi brata. Janez je bil vedno brez denarja ter odvisen od brata, ki je imel nekaj govtovine, katero je skopo stiskal, vendar je bratu od

1 Pri zaprtju, močnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

1 Sed rogoviležev je prišla policija v zadnji noči. To ni nazadnje nič posebnega. Bolj čudno pa je, da je vseh šest tičev bilo brez belica, kljub temu, da so si ga naložili polno mero. Skazalo se je, da so vsi stari delomrzniki, ki čez dan nabirajo pri dobroščnih ljudeh drobiž, nato ga pa zvečer zapijejo. Draginja se njim pozna le v toliko, da sedaj nekaj dalj časa pritiskajo kljuge in da zato malo kasneje ponoči začno rogoviliti.

1 Tatvine koles. Zadnje dni je policija prišla zopet prijave o petih ukradenih koles v skupni vrednosti 3.000 din. Kakor ponavadi so tatovi kolesa odpeljali izpred gostin in iz vež.

1 Velika tatvina vrel. V Obirski ulici je bilo ponoči iz skladišča Filipa Podbevška ukradenih 100 vrel za moko in 30 vrel za kavo v skupni vrednosti 5100 din. V zadnjih 14 dnevih pa je bilo prav tam vsega skupaj ukradenih že 400 vrel za moko, ki so bile vredne 12.400 din.

Za Jegličev akademski dom

so darovali: neimenovani 20.000 din; po 100 din: dr. Fr. Kulovec, senator; Ponebšek Janko, notar, Murska Sobota; neimenovani; občina Vel. Lašče, občina Koroška Bela. Po 500 din: dr. Voršič A., Celje, občina Komenda. Po 400 din: neimenovani, občina Loka pri Zidanem mostu. Po 200 din: dr. I. Lovšin, Laško, župna pisarna Trnovo. Po 100 dinarjev: dr. A. Breznik, inž. Erpič J., Logar Ivan, Lekenik, Zmave F., Mala nedelja, Čuden Josipina, občina Bohinjska Srednja vas, občina Sv. Lenart pri Laškem. Dr. J. Fabijan 57 din, Koletič, prof., 50 din; dr. F. Stela 30 din; dr. St. Aljančič 25 din; M. Ahačič 10 din; Lado Ločnikar 10 din; A. G. 5 dinarjev.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo. Naj bi bili njihovi darovi v spodbudo vsem, ki se »Jegličevega doma« še niso spomnili, čeprav so dobili že mnogo profenj. Ze samo dejstvo, da bo ta dom spomenik pokojnemu slovenskemu vladiki, in neobhodno potrebna socialna ustanova današnjih težkih časov, akcijo dovoli priporočiti.

Posiljajte darove za »Jegličev dom« na Hranilnico dravske banovine v Ljubljani, čekovni račun 10.690.

Akcija za »Jegličev akad. dom«

časa do časa nekaj dal. Dne 19. novembra zvečer sta brata ribala jelce, pri tem poslu pa sta spila dva litra vina, ki jima je zlezlo v glavo. Janez je spet omenil, da se bo oženil, Andrej je razburjen ugovarjal in tako je nastal med njima prepir in iz njega poboj. Oba sta se spoprijela ter se strahovito obdelovala. Andrej pa je bil močnejši ter je pri zletu bratu smrtno poškodb, pa tudi sam jih je precej odnesel iz boja. Ko je brat omagal, ga je Andrej položil v posteljo ter ga pokril. Misli je, da bo že prišel k sebi, ko pa je videl, da je mrtev, ga je kar pustil tam ter je šel opravljati živino. Boprej pa je še odstranil s trupla krvave madeže. Pastirčku pa je strogo zabijal, naj pove svoji materi, da so obiskali hišo razbojniki, ki so Janeza ubili. Zagrozil mu je, da drugače ubije še njega. Tako je potem pastir tudi govoril, ko pa ga je mati naganjala, naj gre nazaj k Drobničevim, se je branil ter izjavil, da se boji Andreja. To je bilo potem povod, da je padel sum na Andreja. Državno tožilstvo v Mariboru je sedaj odredilo aretacijo slaboumnega ubijalca, ko bo toliko okrevljal, da lahko zapusti bolnišnico.

m Seja mariborskega občinskega sveta bo v petek, dne 13. t. m. ob 18 v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je vsega 61 točk.

m V poročilu o proslavi dijaškega praznika pomotoma ni bilo omenjeno sodelovanje dijakov drž. učiteljske šole. Dijaki učiteljske šole so se letos prvič udeležili proslave dijaškega praznika Brezmadežne ter so za uvod nastopili z glasbeno orkestralno točko, katero so izvajali z veliko preciznostjo in umetniškim občutjem.

m Slovenska tekoatletska zveza ima drevi ob 8 v običajnih prostorih odborovo sejo.

m Tudi bolgarski sezoni se vračajo. V ponedeljek zvečer je prišel iz Nemčije transportni vlak s 755 bolgarskimi sezonskimi delavci, ki se vračajo v svojo domovino. Po kratkih obmejnih formalnostih je transport nadaljeval vožnjo naprej.

m Absolventi kmetijskih šol ostajajo večinoma na domači grudi. V poročilu o proračunski seji kmetijskih odborov za Maribor dešni in levi breg smo omenili tudi izjavo nekega člana odbora, da absolventi kmetijskih šol ne ostajajo na domači grudi, temveč silijo v druge poklice. K tej trditvi nam pošilja Zveza absolventov kmetijskih šol poročilo, da to ne odgovarja resnici. Glasom etatištike je ugotovljeno, da je v letih 1918—1932 ostalo na domačem posestvu 76,5% absolventov, kmetijski službi se je posvetilo 19,1% absolventov in le 4,4% absolventov se je v teh letih kmetijskemu poklicu izneverilo z vstopom k orožništvu, v vojsko, k policiji itd. Danes pa ostane zvestih kmetički grudi in kmetijskemu poklicu še večji odstotek absolventov.

m Izpremembe v tekstilni industriji. Zvedeli smo, da je prevzel delež bivšega solastnika tekstilne tovarne »Jugotextil« Loebila-Lariča, ki se je izselil v Argentino, solastnik in ravnatelj tovarne »Jugosvila« g. Bader.

m Opozorilo. Ponovno se pojavljajo pri raznih strankah v Mariboru ljudje, ki jim vsiljujejo pod pretvezo umetniških slik manjvredne izdelke za drag denar. Zato ponovno opozorjamo občinstvo, naj v vsakem primeru od takih ljudi zahteva pisмено potrdilo Umetniškega kluba v Mariboru, da prodajalec nudi umetniško kvalitetne izdelke. — Umetniški klub v Mariboru.

m Prva operna predstava v tej sezoni bo v mariborskem gledališču v soboto. Uprizori se Verdijeva opera »Ples v maskah« z gostovanjem gđ. Vere Majdičeve.

m Božični turnir mariborskih žahistov se je pričel v ponedeljek zvečer v kavarni Astoria ter se ga udeležujejo najboljši mariborski tekmovalci. Turnirski vodja je prof. Sila, pri žrebanju pa je bil postavljen naslednji vrstni red: 1. Gerželj, 2. Knehtl, 3. Babič, 4. Marotti, 5. prof. Stupan, 6. Mišura, 7. Lobkov, 8. Marvin, 9. Kuster, 10. Kukovec, 11. Vidovič, 12. Čertalič. Takoj nato se je pričelo I. kolo. Stupan je premagal Marvina, Mišura Lobkova, Gerželj Čertaliča, Vidovič Knehtla, remis pa je bila partija Marotti-Kuster in prekinjena partija Babič-Kukovec. Drugo kolo bo drevi.

m Slepac s češkim platnom«. Industrijačeva žena Gizela Auš je prijavila policiji, da jo je oslepel neznanec, ki je govoril hrvaško, s »pristnim češkim platnom«. Kupila je dve bali takega platna ter plačala meter po 120 din, v trgovini pa so ji pojasnili, da je dobila navaden šifon, ki stane meter 60 din. Oškodovana je za 2160 din.

m Trije nepoboljšljivi grešniki obsojeni. Mali senat mariborskega okrožnega sodišča si je v ponedeljek dopoldne privoščil tri nepoboljšljive tatinske grešnike, katerih niti številne kazni niso poboljšale. Franc Gustin iz Poljčan je bil zaradi tatvin v Slov. Bistrici obsojen na 2 leti robije in 3 leta izgube častnih pravic, Karl Kostrevc iz Sremelj je dobil zaradi tatvine v Zupetincih 1 leto in pol robije ter 2 leti izgube častnih pravic, 34-letni Janez Pečnik iz Goriškega pa je bil obsojen zaradi tatvine ene ovce na 5 mesecev strogega zapora ter 2 leti izgube častnih pravic.

m Nezvestnega bolnika je okradel. V ponedeljek je prišel v Maribor trgovec Franc Nedog iz Ptujta ter je nameraval potovati v Gradec. V Mariboru pa ga je na ulici napadla slabost ter se je onesvestil. Prišli so reševalci ter so ga prepekljali v bolnišnico. Ko pa so reševalci v bolnišnici klicali vratarja, so položili bolnika na nosilnici na tla. Tedaj je pristopil neznan moški ter se sklonil nad nezvestnega z besedami: »Jega gospoda pa poznam, pa bom njegovo gospo obvestil«. Obenem je nekaj širil okrog ležečega. Potem se je ugovotilo, da mu je ukradel 500 din vredno oro in razne listine. Tatu je pa policija izsledila zvečer v osebi brezposelnega trgovskega pomočnika Ivana Frica, ki je prodajal po Mariboru v gostilnah razglednice. Ure pa pri njem niso več našli

Gledališče

Sreda, 11. decembra: Zaprtje.

Četrtek, 12. decembra, ob 20: Plesni večer Moharjeve in Pilata, člana ljubljanskega baleta. Red C.

Smrtna žrtev dela

V ponedeljek 2. decembra se je v tovarni lepneke in papirja na Sladkem vrhu zgodila obratna nesreča, katere žrtev je postal Jože Jeza, doma s Ptujске gore, ki je bil v tovarni nameščen kot pomočnik navijalnega stroja. Jezi je pri stroju spodenilo in je padel tako nesrečno, da je z roko priletel med valjarje, ki so mu roko dobesedno zmečkali. Jezo so takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je danes zjutraj umrl. Pokojnik je bil dober delavec. Njegov pogreb bo v sredo ob 15 iz mrtvašnice na Pobrežju. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Najnovejša poročila

Izjava grofa Csakya našemu tisku

Budimpešta, 10. dec. AA. Madžarski zunanji minister grof Csaky je danes pred odhodom v Belgrad dal za jugoslovanski tisk sledečo izjavo:

»Z veseljem se odzivam povabilu jugoslovanske vlade, da dva dni preživim v jugoslov. prestolnici. Madžarsko-jugoslovanske vezi niso novega porekla, toda po zgodovini nam ni treba novega iskati, da bi našli neštete manifestacije tega sodelovanja, ki izvirajo iz večstoletnega sosedstva. Ni nobena tajna ne za zgodovinarja ne za politika, da je bilo druženje med obema narodoma vedno uspešno in rodovitno za obe strani. To resnico je spoznal madžarski narod, a taisto je izrazil tudi namestnik Madžarske v svojem govoru v Mohaču leta 1926. Moj obisk je seveda političnega značaja in po temaktem ne bi mogel nič točnejšega povedati. Danes v Jugoslaviji in na Madžarskem vsak dobro ve, da obojestranski srčni odnosi niso izključno posledica ali rezultati obiskov številnih državnikov, ker so ti samo nosilci tistega spoštovanja, ki ga čutita oba naroda eden do drugega. Zal mi je, da zaradi kratke odmerjenega časa tokrat ne bom mogel obiskati Zagreba. Upam pa, da bo za to še bolj ugodna prilika.«

Spored bivanja v Belgradu

Belgrad, 10. dec. AA. Madžarski zunanji minister grof Csaky pride s svojim spremstvom jutri ob devetih v Belgrad. Vpisal se bo v gorsko knjigo. Potem bo obiskal jugoslovanske zunanje ministra Aleksandra Cincar-Markoviča, predsednika ministrskega sveta in

Zavržene govorice

Belgrad, 10. dec. AA. V zvezi s številnimi govoricami, ki se širijo po državi in tujini, se z uradnega mesta poroča, da je od začetka italijansko-grških sovražnosti pa do oanes zaradi operacij, ki se vodijo v bližini jugoslovanske meje, prišlo na jugoslovansko ozemlje 19 italijanskih in 32 albanskih vojakov. Na odseku vojaških operacij ni bil prenesen v Jugoslavijo noben vojaški material.

